

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 27ης Οκτωβρίου 2009*

Στην υπόθεση C-115/08,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, την οποία υπέβαλε το Landesgericht Linz (Αυστρία) με απόφαση της 5ης Μαρτίου 2008, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 17 Μαρτίου 2008, στο πλαίσιο της δίκης

Land Oberösterreich

κατά

ČEZ as,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους Β. Σκουρή, Πρόεδρο, Κ. Lenaerts, J.-C. Bonichot και P. Lindh, προέδρους τμήματος, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Schieman (εισηγητή), P. Küris, E. Juhász, Γ. Αρέστη και L. Bay Larsen, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: M. Poiares Maduro
γραμματέας: C. Strömholm, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της συνεδριάσεως της 10ης Μαρτίου 2009,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

- το Land Oberösterreich, εκπροσωπούμενο από τους J. Hintermayr, F. Haunschmidt, G. Minichmayr, P. Burgstaller, G. Tusek και C. Hadeyer, Rechtsanwälte,
- η ČEZ as, εκπροσωπούμενη από τον W. Moring, Rechtsanwalt,
- η Αυστριακή Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους E. Riedl και C. Rauscher, καθώς και από την C. Pesendorfer,
- η Τσεχική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον M. Smolek,
- η Γαλλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A.-L. During,

- η Πολωνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους M. Dowgielewicz, M. Nowacki και D. Krawczyk,

- η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους E. Traversa και B. Schima,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 22ας Απριλίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- ¹ Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 10 ΕΚ, 12 ΕΚ, 28 ΕΚ και 43 ΕΚ.

- ² Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ του Land Oberösterreich και της ČEZ as (στο εξής: ČEZ) με αντικείμενο οχλήσεις ή κινδύνους προκλήσεως οχλήσεων συνδεδεμένες με ιοντίζουσες ακτινοβολίες οι οποίες θίγουν γεωργικές εκτάσεις κείμενες στην Αυστρία, ιδιοκτησία του εν λόγω Land, λόγω της εκμεταλλεύσεως εκ μέρους της ČEZ πυρηνικού σταθμού κειμένου στο Temelín, επί του εδάφους της Τσεχικής Δημοκρατίας.

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

Η Συνθήκη ΕΚΑΕ

³ Κατά το άρθρο 1, δεύτερο εδάφιο, ΕΑ:

«Η Κοινότητα έχει ως αποστολή να συμβάλει δια της δημιουργίας των αναγκαίων προϋποθέσεων στην ταχεία ίδρυση και ανάπτυξη των πυρηνικών βιομηχανιών, στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου εντός των κρατών μελών και στην ανάπτυξη των συναλλαγών με τις άλλες χώρες.»

⁴ Το άρθρο 2 ΕΑ ορίζει:

«Για την εκπλήρωση της αποστολής της η Κοινότητα οφείλει κατά τους όρους της παρούσας Συνθήκης:

[...]

β) να θεσπίζει ομοιομόρφους κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων και να μεριμνά για την εφαρμογή τους,

γ) να διευκολύνει τις επενδύσεις και να εξασφαλίζει, ιδίως διά της ενθαρρύνσεως της πρωτοβουλίας των επιχειρήσεων, τη δημιουργία των βασικών εγκαταστάσεων που είναι αναγκαίες για την ανάπτυξη της πυρηνικής ενεργείας εντός της Κοινότητας,

[...]».

5 Τα άρθρα 30 ΕΑ έως 39 ΕΑ συνιστούν το τιτλοφορούμενο «Η προστασία της υγείας» κεφάλαιο 3 του τίτλου II της Συνθήκης ΕΑ, ο οποίος τιτλοφορείται «Διατάξεις για την ενίσχυση της προόδου στον τομέα της πυρηνικής ενεργείας».

6 Το άρθρο 30 ΕΑ προβλέπει:

«Εντός της Κοινότητας θεσπίζονται βασικοί κανόνες προστασίας της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων κατά των κινδύνων που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

Ως βασικοί κανόνες νοούνται:

α) οι ανώτατες επιτρεπτές δόσεις που παρέχουν επαρκή ασφάλεια

β) οι ανώτατες επιτρεπτές εκθέσεις και μολύνσεις

[...]».

7 Κατά το άρθρο 31 ΕΑ:

«Η Επιτροπή επεξεργάζεται τους βασικούς κανόνες, κατόπιν γνώμης ομάδας προσωπικοτήτων που ορίζονται από την Επιστημονική και Τεχνική Επιτροπή μεταξύ των εμπειρογνομόνων επιστημόνων των κρατών μελών, ιδίως μεταξύ των εμπειρογνομόνων στον τομέα της δημόσιας υγείας. [...]

Κατόπιν διαβουλεύσεως με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο ορίζει με ειδική πλειοψηφία τους βασικούς κανόνες, προτάσει της Επιτροπής, η οποία του διαβιβάζει τις γνώμες των επιτροπών που συνέλεξε.»

8 Το άρθρο 32 ΕΑ εξαγγέλλει:

«Κατόπιν αιτήσεως της Επιτροπής ή ενός κράτους μέλους, οι βασικοί κανόνες δύνανται να αναθεωρούνται ή να συμπληρώνονται κατά τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 31.

Η Επιτροπή υποχρεούται να εξετάζει κάθε αίτηση που διατυπώνει κράτος μέλος.»

9 Το άρθρο 33 ΕΑ ορίζει:

«Κάθε κράτος μέλος θεσπίζει νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις, κατάλληλες για την εξασφάλιση της τηρήσεως των τεθέντων βασικών κανόνων [...]

Η Επιτροπή απευθύνει τις απαιτούμενες συστάσεις προκειμένου να εξασφαλίσει την εναρμόνιση των διατάξεων που εφαρμόζονται στον τομέα αυτό εντός των κρατών μελών.

Για τον σκοπό αυτό τα κράτη μέλη υποχρεούνται να ανακοινώσουν στην Επιτροπή τις διατάξεις που εφαρμόζονται κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας Συνθήκης, καθώς και τα μεταγενέστερα σχέδια διατάξεων της αυτής φύσεως.

[...]»

10 Το άρθρο 35 ΕΑ έχει ως εξής:

«Κάθε κράτος μέλος δημιουργεί τις αναγκαίες εγκαταστάσεις για να διενεργεί διαρκή έλεγχο της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους, καθώς και έλεγχο της τηρήσεως των βασικών κανόνων.

Η Επιτροπή έχει το δικαίωμα προσβάσεως σε αυτές τις εγκαταστάσεις ελέγχου. Δύναται να ελέγχει τη λειτουργία και την αποτελεσματικότητά τους.»

11 Κατά το άρθρο 36 ΕΑ:

«Οι πληροφορίες που αφορούν [τους προβλεπόμενους στο άρθρο 35] ελέγχους ανακοινώνονται τακτικά από τις αρμόδιες αρχές στην Επιτροπή, για να τηρείται ενήμερη επί της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια στην οποία εκτίθεται ο πληθυσμός.»

12 Το άρθρο 37 ΕΑ ορίζει:

«Κάθε κράτος μέλος υποχρεούται να παρέχει στην Επιτροπή τα γενικά δεδομένα παντός σχεδίου απορρίψεως ραδιενεργών καταλοίπων οποιασδήποτε μορφής, τα οποία επιτρέπουν να διαπιστώνεται αν η πραγματοποίηση του σχεδίου αυτού θα ηδύνατο να προκαλέσει ραδιενεργό μόλυνση των υδάτων, του εδάφους ή του εναέριου χώρου άλλου κράτους μέλους.

Η Επιτροπή, κατόπιν διαβουλεύσεως με την ομάδα εμπειρογνομόνων που προβλέπεται στο άρθρο 31, εκφέρει τη γνώμη της εντός προθεσμίας έξι μηνών.»

13 Το άρθρο 38 ΕΑ προβλέπει:

«Η Επιτροπή απευθύνει στα κράτη μέλη όλες τις συστάσεις σχετικώς με την περιεκτικότητα της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους σε ραδιενέργεια.

Σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, η Επιτροπή εκδίδει οδηγία, διά της οποίας καλεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να λάβει εντός της υπ' αυτής οριζόμενης προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή υπερβάσεως των βασικών κανόνων και για την εξασφάλιση της τηρήσεως των σχετικών ρυθμίσεων.

Αν το κράτος αυτό δεν συμμορφωθεί προς την οδηγία εντός της ταχθείσας προθεσμίας, η Επιτροπή ή κάθε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται, κατά παρέκκλιση των άρθρων 141 και 142, να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο.»

14 Το άρθρο 192 ΕΑ έχει ως εξής:

«Τα κράτη μέλη λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίσει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα Συνθήκη ή προκύπτουν από πράξεις των οργάνων της Κοινότητας. Διευκολύνουν την Κοινότητα στην εκτέλεση της αποστολής της.

Απέχουν από κάθε μέτρο που δύναται να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσας Συνθήκης.»

Η σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια

15 Η προσχώρηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία υιοθετήθηκε στις 17 Ιουνίου 1994, εγκρίθηκε με την απόφαση 1999/819/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 1999 (ΕΕ L 318, σ. 20). Όλα τα κράτη μέλη είναι επίσης συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση αυτή.

¹⁶ Στο τρίτο εδάφιο της δηλώσεως η οποία επισυνάπτεται στην ανωτέρω απόφαση 1999/819, όπως αυτή τροποποιήθηκε με την απόφαση 2004/491/Ευρατόμ της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2004 (ΕΕ L 172, σ. 7), αναφέρεται ότι «[η] Κοινότητα διαθέτει αρμοδιότητα την οποία μοιράζεται με τα [...] κράτη μέλη στα πεδία που καλύπτονται από το άρθρο 7, καθώς και από τα άρθρα 14 έως 19 της συμβάσεως, όπως προβλέπεται από τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας, στο άρθρο 2, στοιχείο β', και στα σχετικά άρθρα του τίτλου II, κεφάλαιο 3, το οποίο τιτλοφορείται “Η προστασία της υγείας”».

¹⁷ Κατά το άρθρο 1, υπό ii, της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια, σκοπός, μεταξύ άλλων, αυτής είναι «να δημιουργηθεί και να διατηρηθεί στις πυρηνικές εγκαταστάσεις μια αποτελεσματική άμυνα κατά ενδεχόμενων ραδιολογικών κινδύνων με σκοπό την προστασία των ατόμων, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος από τις επιβλαβείς επιδράσεις της ιοντίζουσας ακτινοβολίας τις προερχόμενες από τέτοιες εγκαταστάσεις».

¹⁸ Το άρθρο 7 της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια ορίζει:

«1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημιουργεί και διατηρεί ένα νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο που διέπει την ασφάλεια των πυρηνικών εγκαταστάσεων.

2. Το νομοθετικό και ρυθμιστικό πλαίσιο προβλέπει:

i) την υιοθέτηση εθνικών απαιτήσεων και κανονισμών ασφαλείας

ii) ένα σύστημα εκδόσεως αδειών για πυρηνικές εγκαταστάσεις, καθώς και την απαγόρευση της λειτουργίας μιας πυρηνικής εγκαταστάσεως χωρίς άδεια

iii) ένα σύστημα κανονιστικού ελέγχου και αξιολογήσεως των πυρηνικών εγκαταστάσεων για την εξακρίβωση της συμμορφώσεως προς τις προβλεπόμενες κανονιστικές ρυθμίσεις και τους όρους των αδειών

iv) την υποχρεωτική εφαρμογή των προβλεπόμενων κανονισμών και των όρων των αδειών, συμπεριλαμβανομένης της αναστολής, τροποποίησης και ανακλήσεως αυτών.»

19 Το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ίδιας συμβάσεως προβλέπει:

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συγκροτεί ή διορίζει μια ρυθμιστική αρχή στην οποία ανατίθεται η υλοποίηση του νομοθετικού και ρυθμιστικού πλαισίου του άρθρου 7 και στην οποία παρέχονται επαρκείς αρμοδιότητες, οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι για την επιτέλεση των αρμοδιοτήτων της.»

20 Το άρθρο 14 της συμβάσεως, τιτλοφορούμενο «Αξιολόγηση και επιβεβαίωση της ασφαλείας», αναφέρει:

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος [λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα]:

i) ώστε να πραγματοποιούνται πλήρεις και συστηματικές αξιολογήσεις ασφαλείας προτού κατασκευαστεί και τεθεί σε λειτουργία πυρηνική εγκατάσταση αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια ζωής αυτής οι αξιολογήσεις αυτές τεκμηριώνονται, στη συνέχεια δε αναπροσαρμόζονται με βάση την επιχειρησιακή πείρα και τα νεότερα δεδομένα σχετικά με την ασφάλεια, τέλος δε επανεξετάζονται με ευθύνη της ρυθμιστικής αρχής

ii) ώστε να επαληθεύεται με αναλύσεις, παρακολούθηση, δοκιμές και επιθεωρήσεις ότι η φυσική κατάσταση και η λειτουργία μιας πυρηνικής εγκατάστασης εξακολουθούν να ανταποκρίνονται στη σχεδίασή της, στις προβλεπόμενες εθνικές απαιτήσεις ασφαλείας και στα επιχειρησιακά όρια και τις προϋποθέσεις.»

21 Το άρθρο 15 της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια, τιτλοφορούμενο «Ακτινοπροστασία», ορίζει:

«Κάθε συμβαλλόμενο μέρος [λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα] ώστε σε όλες τις καταστάσεις λειτουργίας η έκθεση των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού σε ακτινοβολία προερχόμενη από μια πυρηνική εγκατάσταση να τηρείται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα και να μην εκτίθεται κανείς σε δόσεις υψηλότερες από τις προβλεπόμενες στην εκάστοτε χώρα οριακές τιμές δόσεως.»

22 Τα άρθρα 16 έως 19 της συμβάσεως, τα οποία τιτλοφορούνται αντιστοίχως «Ετοιμότητα σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης», «Επιλογή της τοποθεσίας», «Σχεδίαση και κατασκευή» καθώς και «Λειτουργία», θέτουν διάφορες υποχρεώσεις σχετικά με τα συγκεκριμένα ζητήματα.

Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ

23 Η οδηγία 96/29/Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 13ης Μαΐου 1996, για τον καθορισμό των βασικών κανόνων ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες (ΕΕ L 159, σ. 1), εκδόθηκε με βάση τα άρθρα 31 ΕΑ και 32 ΕΑ.

24 Κατά το άρθρο 2, παράγραφος 1, της οδηγίας:

«Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε όλες τις πρακτικές που συνεπάγονται κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες εκπεμπόμενες είτε από τεχνητή είτε από φυσική πηγή ακτινοβολίας στην περίπτωση που γίνεται ή έχει γίνει επεξεργασία φυσικών ραδιονουκλεϊδίων λόγω των ραδιενεργών, σχάσιμων ή αναπαραγωγικών ιδιοτήτων τους, και δη:

α) στην παραγωγή, στην επεξεργασία, στον χειρισμό, στη χρησιμοποίηση, στην κατοχή, στην αποθήκευση, στη μεταφορά, στην εισαγωγή και εξαγωγή από την Κοινότητα και στην απόρριψη ραδιενεργών ουσιών

β) στη χρησιμοποίηση κάθε ηλεκτρονικού εξοπλισμού που εκπέμπει ιοντίζουσες ακτινοβολίες και περιέχει εξαρτήματα που λειτουργούν σε διαφορά δυναμικού μεγαλύτερη από 5kV

γ) σε κάθε άλλη πρακτική που ορίζει το κράτος μέλος.»

25 Το άρθρο 4 της ίδιας οδηγίας, τιτλοφορούμενο «Άδεια», ορίζει, στην παράγραφο 1, στοιχείο α':

«Κάθε κράτος μέλος [απαιτεί] προηγούμενη άδεια για τις ακόλουθες πρακτικές, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο:

- α) την κατασκευή, τη λειτουργία και τον παροπλισμό κάθε εγκαταστάσεως του κύκλου πυρηνικών καυσίμων [...]».

26 Το άρθρο 6, παράγραφος 3, της οδηγίας 96/29 ορίζει:

«Επιπλέον, κάθε κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι:

- α) [στο πλαίσιο] της βελτιστοποίησης, όλες οι εκθέσεις διατηρούνται στο χαμηλότερο επίπεδο που μπορεί να επιτευχθεί ευλόγως, λαμβάνοντας υπόψη τους οικονομικούς και κοινωνικούς παράγοντες
- β) υπό την επιφύλαξη του άρθρου 12, το άθροισμα των δόσεων από όλες τις σχετικές πρακτικές δεν πρέπει να υπερβαίνει τα όρια δόσεως που καθορίζονται στον παρόντα τίτλο για τους εκτιθέμενους εργαζομένους, τους μαθητευομένους, τους σπουδαστές και το κοινό.»

27 Το άρθρο 13 της οδηγίας ορίζει τα προς τήρηση όρια δόσεως για το κοινό.

28 Εμπíπτοντας στον τίτλο VIII της ίδιας οδηγίας, ο οποίος τιτλοφορείται «Εφαρμογή της ακτινοπροστασίας του πληθυσμού υπό κανονικές συνθήκες», το άρθρο 43 αυτής, τιτλοφορούμενο «Βασικές αρχές», προβλέπει:

«Κάθε κράτος μέλος δημιουργεί τις αναγκαίες προϋποθέσεις για να εξασφαλίσει την καλύτερη δυνατή προστασία του πληθυσμού, σύμφωνα με τις αρχές που παρατίθενται στο άρθρο 6, και για την εφαρμογή των βασικών αρχών που διέπουν την προστασία του πληθυσμού στην πράξη.»

29 Το τιτλοφορούμενο «Προϋποθέσεις για την άδεια πρακτικών που εγκλείουν κίνδυνο από ιοντίζουσες ακτινοβολίες για τον πληθυσμό» άρθρο 44 της οδηγίας 96/29 ορίζει:

«[Ως προστασία στην πράξη του πληθυσμού υπό κανονικές συνθήκες από πρακτικές για τις οποίες απαιτείται προηγούμενη άδεια νοείται] το σύνολο των μέτρων και ελέγχων για την ανίχνευση και εξουδετέρωση των παραγόντων οι οποίοι, κατά την παραγωγή και χρησιμοποίηση των ιοντιζουσών ακτινοβολιών ή κατά τη διάρκεια μιας οποιασδήποτε δραστηριότητας που συνεπάγεται έκθεση στην επίδρασή τους, ενδέχεται να αποτελέσουν για τον πληθυσμό κίνδυνο εκθέσεως ο οποίος δεν μπορεί να αγνοηθεί από την άποψη προστασίας από την ακτινοβολία. Η προστασία αυτή περιλαμβάνει τις ακόλουθες ενέργειες:

α) εξέταση και έγκριση, από άποψη ακτινοπροστασίας, σχεδίων εγκαταστάσεων που συνεπάγονται κίνδυνο εκθέσεως, και της προτεινόμενης χωροθετήσεως των εγκαταστάσεων αυτών στην επικράτεια του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους

β) έγκριση λειτουργίας των νέων αυτών εγκαταστάσεων για τις οποίες απαιτείται η παροχή της κατάλληλης προστασίας από οποιαδήποτε έκθεση ή ραδιενεργό μόλυνση που ενδέχεται να επεκταθεί πέρα από την περίμετρό τους, λαμβάνοντας υπόψη, ενδεχομένως, τις δημογραφικές, μετεωρολογικές, γεωλογικές, υδρολογικές και οικολογικές συνθήκες

γ) εξέταση και έγκριση των σχεδίων για τη διάθεση των ραδιενεργών λυμάτων.

Οι ενέργειες αυτές πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζουν οι αρμόδιες αρχές με βάση την έκταση του συνεπαγόμενου κινδύνου εκθέσεως.»

³⁰ Το τιτλοφορούμενο «Εκτιμήσεις των δόσεων που δέχεται ο πληθυσμός» άρθρο 45 της οδηγίας είναι διατυπωμένο ως εξής:

«Οι αρμόδιες αρχές:

α) εξασφαλίζουν ότι οι εκτιμήσεις των δόσεων από πρακτικές του άρθρου 44 ανταποκρίνονται κατά το δυνατό στην πραγματικότητα για τον πληθυσμό ως σύνολο και για τις ομάδες αναφοράς που πληθυσμού σε όλους τους τόπους όπου είναι δυνατόν να υπάρχουν ομάδες αυτού του είδους

β) καθορίζουν τη συχνότητα των υπολογισμών και λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για τον εντοπισμό των ομάδων αναφοράς του πληθυσμού, λαμβάνοντας υπόψη τις διόδους μεταδόσεως των ραδιενεργών ουσιών

- γ) εξασφαλίζουν ότι, ανάλογα με τους κινδύνους από ακτινοβολίες, οι εκτιμήσεις των δόσεων που δέχεται ο πληθυσμός περιλαμβάνουν:
- τον υπολογισμό των δόσεων που οφείλονται σε εξωτερικές ακτινοβολίες, με ένδειξη, κατά περίπτωση, της ποιότητας της συγκεκριμένης ακτινοβολίας,
 - τον υπολογισμό της προσλήψεως ραδιονουκλεϊδίων, με ένδειξη της φύσεως τους και, κατά περίπτωση, της φυσικής και χημικής τους καταστάσεως, καθώς και τον προσδιορισμό της ραδιενεργείας και των συγκεντρώσεών τους,
 - τον υπολογισμό των δόσεων τις οποίες οι ομάδες αναφοράς του πληθυσμού ενδέχεται να λάβουν, καθώς και λεπτομερή περιγραφή των χαρακτηριστικών των ομάδων αυτών
- δ) απαιτούν την τήρηση δελτίων σχετικά με τις μετρήσεις της εξωτερικής εκθέσεως, τις εκτιμήσεις των προσλήψεων ραδιονουκλεϊδίων και της ραδιενεργού μόλυνσεως καθώς και τα αποτελέσματα του υπολογισμού των δόσεων που λαμβάνονται από τις ομάδες αναφοράς και τον πληθυσμό.»

31 Το τιτλοφορούμενο «Επιθεώρηση» άρθρο 46 της οδηγίας προβλέπει:

«Όσον αφορά την προστασία της υγείας του πληθυσμού, κάθε κράτος μέλος καθιερώνει σύστημα επιθεωρήσεως με σκοπό την επιβολή των διατάξεων που θεσπίζονται σε συμμόρφωση με την παρούσα οδηγία και την προώθηση της επιβλέψεως στη ζώνη ακτινοπροστασίας.»

32 Το τιτλοφορούμενο «Ευθύνες των επιχειρήσεων» άρθρο 47 της οδηγίας 96/29 εξαγγέλλει στην παράγραφο 1 αυτού:

«Κάθε κράτος μέλος απαιτεί από την επιχείρηση που είναι υπεύθυνη για μια πρακτική που αναφέρεται στο άρθρο 2 να τη διεξάγει τηρώντας τις αρχές προστασίας της υγείας του πληθυσμού στη ζώνη ακτινοπροστασίας, και ιδίως να εκπληρώνει τα ακόλουθα καθήκοντα μέσα στις εγκαταστάσεις της:

- α) επίτευξη και διατήρηση ενός άριστου επιπέδου προστασίας του περιβάλλοντος και του πληθυσμού
- β) έλεγχο της αποτελεσματικότητας των τεχνικών μέσων για την προστασία του περιβάλλοντος και του πληθυσμού

γ) έγκριση λειτουργίας, από την άποψη της επιβλέψεως της ακτινοπροστασίας, του εξοπλισμού και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τη μέτρηση και, όπου χρειάζεται, τον υπολογισμό της εκθέσεως και της ραδιενεργού μόλυνσεως του περιβάλλοντος και του πληθυσμού

δ) τακτική βαθμονόμηση των οργάνων μετρήσεως και τακτική εξακρίβωση της καλής καταστάσεως λειτουργίας και της ορθής χρήσεώς τους.»

33 Τα άρθρα 48 έως 53 της οδηγίας, τα οποία συγκροτούν τον τίτλο ΙΧ αυτής, αφορούν τις επεμβάσεις σε περίπτωση καταστάσεων έκτακτης ανάγκης από ακτινολογική άποψη.

34 Το άρθρο 54 της οδηγίας ορίζει:

«Η παρούσα οδηγία καθορίζει τους βασικούς κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας των εργαζομένων και του κοινού έναντι των κινδύνων που προκύπτουν από τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες, με σκοπό την ομοιόμορφη εφαρμογή τους από τα κράτη μέλη. Αν ένα κράτος μέλος σκοπεύει να θεσπίσει όρια [αυστηρότερα από τα οριζόμενα διά] της παρούσας οδηγίας, ενημερώνει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη.»

35 Δεν αμφισβητείται ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν κοινοποίησε παρόμοια πληροφορία ούτε στην Επιτροπή ούτε στα λοιπά κράτη μέλη.

Η εθνική κανονιστική ρύθμιση

- 36 Το άρθρο 364, παράγραφος 2, του αυστριακού αστικού κώδικα (Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch, στο εξής: AAK) προβλέπει:

«Ο κύριος ακινήτου μπορεί να απαγορεύσει στον κύριο γειτονικού ακινήτου τις προερχόμενες από το γειτονικό αυτό ακίνητο επενέργειες από υγρά λύματα, καπνό, αέρια, θερμότητα, οσμές, θόρυβο, δονήσεις και παρόμοιες αιτίες, εφόσον οι επενέργειες αυτές υπερβαίνουν το σύννηθες, κατά τα ισχύοντα στον συγκεκριμένο τόπο, μέτρο και παραβιάζουν ουσιωδώς τη συνήθη για την περιοχή χρήση του ακινήτου. Σε κάθε περίπτωση δεν επιτρέπεται η άμεση παροχέτευση διά του ακινήτου χωρίς ειδικό νόμιμο τίτλο.»

- 37 Το άρθρο 364 α του AAK ορίζει τα εξής:

«Εντούτοις, αν η βλάβη προκαλείται από εγκατάσταση μεταλλείου ή εγκεκριμένη από την [αρμόδια] αρχή εγκατάσταση επί του γειτονικού ακινήτου, κατά τρόπο που υπερβαίνει τα αποδεκτά όρια, ο κάτοχος του ακινήτου μπορεί μόνο να επιδιώξει ενδίκως την αποκατάσταση της προκληθείσας ζημίας, έστω και αν η ζημία προκλήθηκε από παράγοντες που δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία εγκρίσεως ενώπιον της αρχής.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και η αλληλουχία της

- 38 Το Land Oberösterreich είναι κύριος διαφόρων εκτάσεων οι οποίες χρησιμοποιούνται για γεωργική δραστηριότητα και για δοκιμαστικές καλλιέργειες εντός των οποίων κείνται οι εγκαταστάσεις μιας γεωργικής σχολής. Οι εκτάσεις αυτές ευρίσκονται σε απόσταση 60 περίπου χιλιομέτρων από τον πυρηνικό σταθμό του Temelin, ο οποίος κείται επί τσεχικού εδάφους σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από τα αυστριακά σύνορα.

- 39 Την εκμετάλλευση του εν λόγω σταθμού ανέλαβε η επιχείρηση παραγωγής ενέργειας ČEZ, ανώνυμη εταιρία τσεχικού δικαίου, κατά πλειοψηφία μέτοχος του οποίου είναι το τσεχικό Δημόσιο.
- 40 Οι τσεχικές αρχές εξέδωσαν το 1985 άδειες για την κατασκευή και εκμετάλλευση του πυρηνικού σταθμού του Temelín, ο οποίος τέθηκε δοκιμαστικώς σε λειτουργία στις 9 Οκτωβρίου 2000.
- 41 Το 2001, το Land Oberösterreich και άλλοι ιδιώτες ιδιοκτήτες άσκησαν ενώπιον του Landesgericht Linz, βάσει του άρθρου 364, παράγραφος 2, του ΑΑΚ, αγωγή με αίτημα να υποχρεωθεί η ČEZ να παύσει τις οχλήσεις ή τον κίνδυνο οχλήσεων που συνδέονται με τις ιοντίζουσες ακτινοβολίες που ενδέχεται να προέρχονται από τον ως άνω σταθμό.
- 42 Κατά το Land Oberösterreich, η οφειλόμενη στη συνήθη λειτουργία του εν λόγω πυρηνικού σταθμού ραδιενέργεια ή, εν πάση περιπτώσει, οι συνδεόμενοι με την εκμετάλλευσή του κίνδυνοι μολύνσεως και τυχόν δυσλειτουργίες του παραβιάζουν διαρκώς τη συνήθη χρήση των εδαφών που του ανήκουν. Επομένως, πληρούνται οι προϋποθέσεις ασκήσεως αγωγής περί παύσεως των οχλήσεων, αγωγής έχουσας ενδεχομένως προληπτικό χαρακτήρα.
- 43 Παραλλήλως, ο ίδιος σταθμός αποτέλεσε αντικείμενο διαπραγματεύσεων μεταξύ της Δημοκρατίας της Αυστρίας και της Τσεχικής Δημοκρατίας. Στις 12 Δεκεμβρίου 2000 υπογράφηκε στο Melk (Αυστρία) πρωτόκολλο σχετικά με τις ανωτέρω διαπραγματεύσεις. Στις 29 Νοεμβρίου 2001, τα δύο αυτά κράτη μέλη ενέκριναν έγγραφο τιτλοφορούμενο «συμπεράσματα της διαδικασίας του Melk και της παρακολουθήσεώς του», στο οποίο αναφέρεται μεταξύ άλλων η κοινή δήλωση της Τσεχικής Δημοκρατίας και της Δημοκρατίας της Αυστρίας σχετικά με τη διμερή συμφωνία τους ως προς τον πυρηνικό σταθμό του Temelín, κοινή δήλωση προσαρτημένη στην τελική πράξη της Συνθήκης περί της προσχωρήσεως δέκα νέων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και η Τσεχική Δημοκρατία, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η οποία υπογράφηκε

στην Αθήνα στις 16 Απριλίου 2003 (ΕΕ L 236, σ. 17), με την οποία τα ως άνω δύο κράτη μέλη βεβαιώνουν ότι θα εκπληρώσουν τις διμερείς υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο των προπαρατεθέντων συμπερασμάτων.

44 Από το έτος 2003, ο πυρηνικός σταθμός του Temelín λειτουργεί πλήρως.

45 Όπως προκύπτει από την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, με ημερομηνία 6 Νοεμβρίου 2002 [COM(2002) 605 τελικό], στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων οι οποίες κατέληξαν στην προσχώρηση δέκα νέων κρατών μελών το 2004, τα συνδεδόμενα με την πυρηνική ασφάλεια των σταθμών που διέθεταν τα υποψήφια κράτη ζητήματα αποτέλεσαν αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής κατόπιν της εγκρίσεως των ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Κολονίας στις 3 και 4 Ιουνίου 1999, με τα οποία το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να μεριμνήσει για την εφαρμογή υψηλών προδιαγραφών ασφαλείας στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη. Έτσι, η πραγματοποιηθείσα αξιολόγηση οδήγησε άλλοτε μεν στον παροπλισμό πυρηνικών αντιδραστήρων, άλλοτε δε σε συστάσεις για τη βελτίωσή τους προκειμένου να προσαρμοστούν σε επίπεδο ασφαλείας συγκρίσιμο με εκείνο που υφίστατο εντός της Ευρωπαϊκής Ενώσεως για ισοδύναμους αντιδραστήρες, συστάσεις, η εν τοις πράγμασι εφαρμογή των οποίων αποτέλεσε αντικείμενο συστηματικής παρακολούθησής από την Επιτροπή και το Συμβούλιο (βλ., ειδικότερα, το σημείο 4 της εισαγωγής της εν λόγω ανακοινώσεως, καθώς και τα σημεία 1.1, στοιχείο β', και 3.2 αυτής).

46 Παράλληλα με τη διαδικασία του Melk, στην οποία η Επιτροπή διαδραμάτισε ενεργό ρόλο προκειμένου να διευκολύνει τον διάλογο μεταξύ των τσεχικών και αυστριακών αρχών, η ασφάλεια του πυρηνικού σταθμού του Temelín αξιολογήθηκε από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, όπως ακριβώς και οι λοιπές πυρηνικές εγκαταστάσεις των υποψηφίων χωρών, τα δε αποτελέσματα της εν λόγω αξιολογήσεως κατέδειξαν ότι ο συγκεκριμένος σταθμός, με την εφαρμογή των προταθεισών συστάσεων, εμφάνιζε ικανοποιητικό επίπεδο πυρηνικής ασφαλείας (βλ. σημείο 1.1, στοιχείο β', της οικείας ανακοινώσεως).

- 47 Εξάλλου, όπως προκύπτει από το σημείο 5.3.2 της ανακοινώσεως της Επιτροπής σχετικά με συνοπτική παρουσίαση των κατά τα έτη 2004 και 2005 δραστηριοτήτων κατ' εφαρμογήν του τίτλου II, κεφάλαια 3 έως 10, της Συνθήκης Ευρατόμ [έγγραφο COM(2006) 395 τελικό], από της προσχωρήσεως της Τσεχικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, διενεργήθηκαν έλεγχοι στο Temelín κατά τα έτη 2004 και 2005 κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 ΕΑ.
- 48 Στις 24 Νοεμβρίου 2005 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο διαθέσεως ραδιενεργών αποβλήτων προερχομένων από μετασκευές στον χώρο του πυρηνικού σταθμού του Temelín της Τσεχικής Δημοκρατίας, σύμφωνα με το άρθρο 37 της Συνθήκης Ευρατόμ (ΕΕ C 293, σ. 40). Σύμφωνα με την ανωτέρω γνώμη της, η Επιτροπή κατέληξε, μεταξύ άλλων, στο συμπέρασμα ότι «η υλοποίηση του σχεδίου διαθέσεως ραδιενεργών αποβλήτων, υπό οποιαδήποτε μορφή και αν προέλθουν από μετασκευές στον χώρο του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής Temelín [...], τόσο υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας όσο και σε περίπτωση ατυχήματος του τύπου και του μεγέθους που εξετάζεται στα γενικά στοιχεία, δεν είναι ικανή να προκαλέσει σημαντική, από πλευράς υγείας, ραδιενεργό μόλυνση των υδάτων, του εδάφους ή της ατμοσφαιράς άλλου κράτους μέλους».
- 49 Οι δύο αντιδραστήρες του σταθμού του Temelín αποτέλεσαν αντικείμενο ελέγχου και οριστικής δηλώσεως συμβατότητας προς τις ισχύουσες κανονιστικές ρυθμίσεις στις 3 Νοεμβρίου 2006.

Τα προδικαστικά ερωτήματα

- 50 Το Landesgericht Linz διευκρινίζει ότι, σύμφωνα με προγενέστερη νομολογία, το άρθρο 364 α του ΑΑΚ, αποκλείοντας την άσκηση αγωγών περί παύσεως οχλήσεων όταν πρόκειται για εγκαταστάσεις διαθέτουσες διοικητική άδεια, τυγχάνει επίσης εφαρμογής και έναντι εγκεκριμένων εκ μέρους αλλοδαπών αρχών εγκαταστάσεων οσάκις παρίσταται ότι η σχετική όχληση επιτρέπεται από το διεθνές δίκαιο και οι εφαρμοστέες εντός του κράτους μέλους προελεύσεως προϋποθέσεις εγκρίσεως είναι κατ' ουσίαν ισοδύναμες προς τις ισχύουσες στην Αυστρία.

- 51 Πάντως, με απόφαση της 4ης Απριλίου 2006, το Oberster Gerichtshof έκρινε ότι μόνον οι χορηγηθείσες από τις αυστριακές αρχές άδειες εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του εν λόγω άρθρου 364 α. Συγκεκριμένα, η ανωτέρω διάταξη εδράζεται αποκλειστικά σε εκτίμηση διισταμένων εσωτερικών συμφερόντων και ουδόλως δικαιολογεί την εκ μέρους του αυστριακού νομοθέτη επιβολή περιορισμών στο δικαίωμα ιδιοκτησίας αναφορικά με ζημιούμενα ακίνητα κείμενα στην Αυστρία αποκλειστικά προς το συμφέρον αλλοδαπής οικονομίας και εξ ονόματος του αλλοδαπού δημόσιου συμφέροντος.
- 52 Κατά το Landesgericht Linz, η ούτως επιλεγείσα από το Oberster Gerichtshof ερμηνεία θα μπορούσε να παραβιάσει το κοινοτικό δίκαιο καθόσον εισάγει διαφορετική μεταχείριση μεταξύ των διαθετούσων άδεια χορηγούμενη από τις αυστριακές αρχές εγκαταστάσεων και των διαθετούσων άδεια χορηγούμενη από τις αρχές άλλου κράτους μέλους.
- 53 Εκτιμώντας ότι ούτε οι Συνθήκες ΕΚ και ΕΚΑΕ ούτε το εδραζόμενο επ' αυτών παράγωγο δίκαιο εμπεριέχουν κανόνες σχετικά με τη χορήγηση αδειών σε πυρηνικούς σταθμούς και την αναγνώριση τέτοιων αδειών εντός των κρατών μελών πέραν αυτών που τις χορήγησαν, το αιτούν δικαστήριο διερωτάται αν η ούτως επισημανθείσα διαφορετική μεταχείριση παραβιάζει τα άρθρα 10 ΕΚ, 12 ΕΚ, 28 ΕΚ ή 43 ΕΚ.
- 54 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Landesgericht Linz αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:
- «1) α) Αποτελεί μέτρο ισοδύναμου αποτελέσματος, κατά την έννοια του άρθρου 28 ΕΚ, το γεγονός ότι μια επιχείρηση η οποία εκμεταλλεύεται σε ένα κράτος μέλος, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού και τις εφαρμοστέες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, στον οποίο παράγει ηλεκτρικό ρεύμα που διανέμει σε

διάφορα κράτη μέλη, υποχρεώνεται, με απόφαση δικαστηρίου γειτονικού κράτους μέλους, η οποία εκδόθηκε επί αγωγής με αίτημα την παράλειψη πιθανών εκπομπών από τον σταθμό αυτό στο μέλλον –και είναι εκτελεστική σε όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον [κανονισμό (ΕΚ) 44/2001, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 2001, L 12, σ. 1)]– να προσαρμόσει την εν λόγω εγκατάσταση στις τεχνικές προδιαγραφές άλλου κράτους μέλους ή μάλιστα –σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η λήψη μέτρων προσαρμογής λόγω της περίπλοκης φύσεως της όλης εγκαταστάσεως– να διακόψει τη λειτουργία της εγκαταστάσεως αυτής, με δεδομένο ότι το δικαστήριο αυτό δεν μπορεί, σύμφωνα με την ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας από το ανώτατο δικαστήριο αυτής της χώρας, να λάβει υπόψη την ισχύουσα άδεια λειτουργίας του σταθμού στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο σταθμός αυτός, μολονότι θα λάμβανε υπόψη την ημεδαπή άδεια λειτουργίας αν εκδίκαζε ανάλογη αγωγή για παράλειψη, οπότε το αποτέλεσμα θα ήταν να μην εκδοθεί απόφαση για παράλειψη κατά της επιχειρηματικής εγκαταστάσεως για την οποία θα είχε χορηγηθεί άδεια στην ημεδαπή;

- β) Έχουν οι δικαιολογητικοί λόγοι που στηρίζονται στη Συνθήκη ΕΚ την έννοια ότι η κατά το δίκαιο κράτους μέλους διάκριση μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών αδειών λειτουργίας των εγκαταστάσεων είναι, εν πάση περιπτώσει, ανεπίτρεπτη, ενόψει του ότι επιδιώκεται η προστασία της ημεδαπής μόνο και όχι της αλλοδαπής εθνικής οικονομίας, καθόσον τούτο αποτελεί λόγο αμιγώς οικονομικής φύσεως, ο οποίος δεν αναγνωρίζεται ως άξιος προστασίας στο πλαίσιο των θεμελιωδών ελευθεριών;
- γ) Έχουν οι δικαιολογητικοί λόγοι που στηρίζονται στη Συνθήκη ΕΚ και η αντίστοιχη αρχή της αναλογικότητας την έννοια ότι η κατά το δίκαιο κράτους μέλους συλλήβδην διάκριση μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών αδειών λειτουργίας των εγκαταστάσεων είναι, εν πάση περιπτώσει, ανεπίτρεπτη, επειδή η λειτουργία μιας εγκαταστάσεως για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση πρέπει να εκτιμάται στη συγκεκριμένη περίπτωση από εθνικό δικαστήριο άλλου κράτους μέλους με κριτήριο τους πραγματικούς κινδύνους που δημιουργεί η λειτουργία της εγκαταστάσεως για τη δημόσια τάξη, την ασφάλεια ή την υγεία ή άλλους αναγνωρισμένους λόγους επιτακτικού γενικού συμφέροντος;

- δ) Οφείλουν τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο των δικαιολογητικών λόγων, να αντιμετωπίζουν την άδεια λειτουργίας μιας εγκατάστασης που έχει χορηγηθεί στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση ως ημεδαπή άδεια, τουλάχιστον όταν η άδεια στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση είναι κατ' ουσία νομικά ισοδύναμη με ημεδαπή άδεια;
- ε) Έχει σημασία για την απάντηση στα ανωτέρω ερωτήματα αν η εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί η άδεια στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση αυτή είναι πυρηνικός σταθμός, εφόσον σε ένα άλλο κράτος μέλος, στο οποίο εκκρεμεί αγωγή για παράλειψη που έχει ασκηθεί λόγω του φόβου εκπομπών από πυρηνικό σταθμό, δεν επιτρέπεται ούτως ή άλλως η λειτουργία τέτοιων εγκαταστάσεων, μολονότι λειτουργούν εκεί άλλες εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν την πυρηνική τεχνολογία;
- στ) Έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους, ενώπιον των οποίων εκκρεμεί τέτοια αγωγή για παράλειψη, την υποχρέωση, εφόσον η ερμηνεία του εθνικού δικαίου η οποία αναφέρθηκε ανωτέρω στο πρώτο ερώτημα, υπό α', είναι αντίθετη προς το άρθρο 28 ΕΚ, να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ώστε η φράση “εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια των αρχών” να καλύπτει τόσο τις ημεδαπές άδειες λειτουργίας εγκαταστάσεων όσο και τις αλλοδαπές άδειες αυτές που έχουν χορηγηθεί από αρχές άλλων κρατών μελών;
- 2) α) Συμβιβάζεται με την απαγόρευση των περιορισμών της ελευθερίας εγκατάστασης των υπηκόων κάθε κράτους μέλους στο έδαφος των άλλων κρατών μελών το γεγονός ότι μια επιχείρηση η οποία εκμεταλλεύεται σε ένα κράτος μέλος, σύμφωνα με τη νομοθεσία του κράτους μέλους αυτού και τις εφαρμοστέες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου, σταθμό παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, υποχρεώνεται, με απόφαση δικαστηρίου γειτονικού κράτους μέλους, η οποία εκδόθηκε επί αγωγής με αίτημα την παράλειψη πιθανών εκπομπών από τον σταθμό αυτό στο μέλλον –και είναι εκτελεστή σε όλα τα κράτη μέλη σύμφωνα με τον [κανονισμό 44/2001]–, να προσαρμόσει

την εν λόγω εγκατάσταση στις τεχνικές προδιαγραφές άλλου κράτους μέλους ή μάλιστα –σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η λήψη μέτρων προσαρμογής λόγω της περίπλοκης φύσεως της όλης εγκαταστάσεως– να διακόψει τη λειτουργία της εγκαταστάσεως αυτής, με δεδομένο ότι το δικαστήριο αυτό δεν μπορεί, σύμφωνα με την ερμηνεία της εθνικής νομοθεσίας από το ανώτατο δικαστήριο αυτής της χώρας, να λάβει υπόψη την ισχύουσα άδεια λειτουργίας του σταθμού στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται ο σταθμός αυτός, μολονότι θα λάμβανε υπόψη την ημεδαπή άδεια λειτουργίας αν εκδίκαζε ανάλογη αγωγή για παράλειψη, οπότε το αποτέλεσμα θα ήταν να μην εκδοθεί απόφαση για παράλειψη κατά της επιχειρηματικής εγκαταστάσεως για την οποία θα είχε χορηγηθεί άδεια στην ημεδαπή;

- β) Έχουν οι δικαιολογητικοί λόγοι που ισχύουν για τον περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως την έννοια ότι η κατά το δίκαιο κράτους μέλους διάκριση μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών αδειών λειτουργίας των εγκαταστάσεων είναι, εν πάση περιπτώσει, ανεπίτρεπτη, ενόψει του ότι επιδιώκεται η προστασία της ημεδαπής μόνο και όχι της αλλοδαπής εθνικής οικονομίας, καθόσον τούτο αποτελεί λόγο αμιγώς οικονομικής φύσεως, ο οποίος δεν αναγνωρίζεται ως άξιος προστασίας στο πλαίσιο των θεμελιωδών ελευθεριών;
- γ) Έχουν οι δικαιολογητικοί λόγοι για τον περιορισμό της ελευθερίας εγκαταστάσεως, οι οποίοι στηρίζονται στη Συνθήκη ΕΚ, και ειδικότερα η αρχή της αναλογικότητας, την έννοια ότι η κατά το δίκαιο κράτους μέλους συλλήβδην διάκριση μεταξύ ημεδαπών και αλλοδαπών αδειών λειτουργίας των εγκαταστάσεων είναι ανεπίτρεπτη, επειδή η λειτουργία μιας εγκαταστάσεως για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση πρέπει να εκτιμάται στη συγκεκριμένη περίπτωση από εθνικό δικαστήριο άλλου κράτους μέλους με κριτήριο τους πραγματικούς κινδύνους που δημιουργεί η λειτουργία της εγκαταστάσεως για τη δημόσια τάξη, την ασφάλεια ή την υγεία ή άλλους αναγνωρισμένους λόγους επιτακτικού γενικού συμφέροντος;
- δ) Οφείλουν τα δικαστήρια ενός κράτους μέλους, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, η οποία πρέπει να εξετάζεται στο πλαίσιο των δικαιολογητικών λόγων που ισχύουν για τις επεμβάσεις στην ελευθερία εγκαταστάσεως,

να αντιμετωπίζουν την άδεια λειτουργίας μιας εγκαταστάσεως που έχει χορηγηθεί στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση ως ημεδαπή άδεια, τουλάχιστον όταν η άδεια στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση είναι κατ' ουσία νομικά ισοδύναμη με ημεδαπή άδεια;

ε) Έχει σημασία για την απάντηση στα ανωτέρω ερωτήματα, όσον αφορά και την ελευθερία εγκαταστάσεως, αν η εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί η άδεια στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση αυτή είναι πυρηνικός σταθμός, εφόσον σε ένα άλλο κράτος μέλος, στο οποίο εκκρεμεί αγωγή για παράλειψη σχετικά με τον πυρηνικό αυτό σταθμό, δεν επιτρέπεται ούτως ή άλλως η λειτουργία τέτοιων εγκαταστάσεων, μολονότι λειτουργούν εκεί άλλες εγκαταστάσεις που χρησιμοποιούν την πυρηνική τεχνολογία;

στ) Έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους, ενώπιον των οποίων εκκρεμεί τέτοια αγωγή για παράλειψη, την υποχρέωση, εφόσον η ερμηνεία του εθνικού δικαίου η οποία αναφέρθηκε ανωτέρω στο δεύτερο ερώτημα, υπό α', είναι αντίθετη προς το άρθρο 43 ΕΚ, να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ώστε η φράση “εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια των αρχών” να καλύπτει τόσο τις ημεδαπές άδειες λειτουργίας εγκαταστάσεων όσο και τις αλλοδαπές άδειες αυτές που έχουν χορηγηθεί από αρχές άλλων κρατών μελών;

3) α) Συνιστά έμμεση διάκριση λόγω ιθαγενείας, που απαγορεύεται κατά το άρθρο 12 ΕΚ, το γεγονός ότι τα δικαστήρια κράτους μέλους λαμβάνουν υπόψη, κατά την εκδίκαση αγωγής για παράλειψη που έχει ασκήσει ιδιώτης κατά επιχειρηματικής εγκαταστάσεως για την οποία οι ημεδαπές αρχές έχουν χορηγήσει άδεια λειτουργίας, την άδεια αυτή, με αποτέλεσμα να αποκλείεται η προβολή αξιώσεως για παράλειψη ή για προσαρμογή της λειτουργίας της εγκαταστάσεως, ενώ τα δικαστήρια αυτά δεν λαμβάνουν υπόψη, κατά την εκδίκαση τέτοιων αγωγών για παράλειψη, τις άδειες λειτουργίας εγκαταστάσεων σε άλλα κράτη μέλη τις οποίες έχουν χορηγήσει οι αρχές των κρατών μελών αυτών;

- β) Εμπίπτει η ανωτέρω διάκριση στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ, αφού επηρεάζει τις νομικές προϋποθέσεις της εγκαταστάσεως σε κράτος μέλος των επιχειρήσεων που εκμεταλλεύονται τέτοιες επιχειρηματικές εγκαταστάσεις, καθώς και τις νομικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι επιχειρήσεις αυτές παράγουν ηλεκτρικό ρεύμα και διανέμουν το αγαθό αυτό σε άλλα κράτη μέλη, πράγμα που σημαίνει ότι η διάκριση αυτή έχει έμμεση τουλάχιστον σχέση με την υλοποίηση των θεμελιωδών ελευθεριών;
- γ) Συντρέχουν αντικειμενικοί δικαιολογητικοί λόγοι για τη διάκριση αυτή, με δεδομένο ότι τα οικεία δικαστήρια του κράτους μέλους δεν εξετάζουν κάθε συγκεκριμένη περίπτωση με βάση τα πραγματικά στοιχεία στα οποία στηρίζεται η χορήγηση της άδειας λειτουργίας της εγκαταστάσεως στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση; Δεν θα ήταν σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας το να λαμβάνεται υπόψη από τα δικαστήρια του οικείου κράτους μέλους η αλλοδαπή άδεια που έχει χορηγηθεί στο άλλο κράτος μέλος, στο οποίο βρίσκεται η εγκατάσταση, υπό τον όρο τουλάχιστον ότι η άδεια αυτή είναι κατ' ουσία νομικά ισοδύναμη με ημεδαπή άδεια;
- δ) Έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους, ενώπιον των οποίων εκκρεμεί τέτοια αγωγή για παράλειψη, την υποχρέωση, εφόσον η ερμηνεία του εθνικού δικαίου η οποία αναφέρθηκε ανωτέρω στο τρίτο ερώτημα, υπό α', είναι αντίθετη προς το άρθρο 12 ΕΚ, να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ώστε η φράση "εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια των αρχών" να καλύπτει τόσο τις ημεδαπές άδειες λειτουργίας εγκαταστάσεων όσο και τις αλλοδαπές άδειες αυτές που έχουν χορηγηθεί από αρχές άλλων κρατών μελών;
- 4) α) Ισχύει η στηριζόμενη στο άρθρο 10 ΕΚ αρχή της έντιμης συνεργασίας στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου ακόμη και στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών;

- β) Συνάγεται από αυτή την αρχή της έντιμης συνεργασίας ότι τα κράτη μέλη δεν επιτρέπεται να δυσχεραίνουν αμοιβαία ή μάλιστα να καθιστούν αδύνατη την άσκηση των δραστηριοτήτων τις οποίες ασκούν βάσει κυριαρχικών εξουσιών και ισχύει τούτο ιδιαίτερα για τις αποφάσεις τους σχετικά με τον σχεδιασμό, την κατασκευή και τη λειτουργία στο έδαφός τους εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν πυρηνική τεχνολογία;
- γ) Έχουν τα δικαστήρια του κράτους μέλους, ενώπιον των οποίων εκκρεμεί τέτοια αγωγή για παράλειψη, την υποχρέωση, εφόσον η ερμηνεία του εθνικού δικαίου η οποία αναφέρθηκε ανωτέρω στο τέταρτο ερώτημα, υπό α', είναι αντίθετη προς το άρθρο 10 ΕΚ, να ερμηνεύουν το εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, ώστε η φράση “εγκατάσταση για την οποία έχει χορηγηθεί άδεια των αρχών” να καλύπτει τόσο τις ημεδαπές άδειες λειτουργίας εγκαταστάσεων όσο και τις αλλοδαπές άδειες αυτές που έχουν χορηγηθεί από αρχές άλλων κρατών μελών;»

Προκαταρκτική παρατήρηση

55 Κατά την Αυστριακή Κυβέρνηση, το αιτούν δικαστήριο παρέσχε ατελή εικόνα του άρθρου 364 α του ΑΑΚ. Συγκεκριμένα, κατά τη νομολογία, άδειες χορηγούμενες στην Αυστρία δεν εμπίπτουν επίσης στο πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω διατάξεως οσάκις έχουν εκδοθεί κατόπιν διαδικασίας μη αναγνωριστικής της ιδιότητας του διαδίκου στον γείτονα ή εφόσον διαταράσσεται ή απειλείται σοβαρά η ζωή ή η υγεία. Επομένως, δεν αποδείχθηκε η διαφορετική μεταχείριση, όπως αυτή περιγράφεται από το αιτούν δικαστήριο.

56 Το Land Oberösterreich ισχυρίζεται ότι, σε αντίθεση προς όσα προκύπτουν από την απόφαση περί παραπομπής, η έκφραση «εγκεκριμένη από την [αρμόδια] αρχή εγκατάσταση», η οποία απαντά στο άρθρο 364 α του ΑΑΚ, μπορεί να εφαρμοστεί και επί των αδειών που χορηγούν οι αρχές άλλου κράτους. Τούτο συμβαίνει οσάκις το διεθνές δίκαιο επιτρέπει την όχληση, οι προϋποθέσεις χορηγήσεως της αδειάς που ισχύουν εντός του κράτους εγκαταστάσεως είναι ισοδύναμες προς εκείνες που προβλέπει το κράτος του forum και ο ιδιοκτήτης του απειλούμενου ακινήτου είχε τη

δυνατότητα να συμμετάσχει στη διαδικασία χορηγήσεως αδείας υπό την ιδιότητά του ως ενδιαφερόμενου μέρους. Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι κατά το αυστριακό δίκαιο είναι αδύνατη η χορήγηση αδείας σε πυρηνικό σταθμό, ότι η χορηγηθείσα στη ČEZ άδεια δεν πληροί ούτε τις τεχνικές προδιαγραφές ούτε τις ισχύουσες σήμερα οικονομικές επιταγές και ότι το Land Oberösterreich δεν κατέστη δυνατό να συμμετάσχει στην οικεία διαδικασία χορηγήσεως αδείας.

57 Συναφώς, πάντως, προέχει η υπόμνηση ότι δεν εναπόκειται στο Δικαστήριο να ερμηνεύει εθνικές διατάξεις, δεδομένου ότι στην πραγματικότητα μια τέτοια ερμηνεία εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα των εθνικών δικαστηρίων. Επίσης, το Δικαστήριο οφείλει, οσάκις αποφαινεται προδικαστικώς επί ερωτημάτων που του υποβάλλει εθνικό δικαστήριο, να περιορίζεται στην ερμηνεία του εθνικού δικαίου, όπως αυτή παρατίθεται από το οικείο δικαστήριο (βλ., συναφώς, ιδίως, απόφαση της 2ας Οκτωβρίου 2008, C-360/06, Heinrich Bauer Verlag, Συλλογή 2008, σ. I-7333, σκέψη 15 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

58 Όπως προκύπτει από την ίδια τη διατύπωση των προδικαστικών ερωτημάτων, το αιτούν δικαστήριο τα υποβάλλει στηριζόμενο στο τεκμήριο ότι η απόφαση την οποία θα καλούνταν ενδεχομένως να εκδώσει προκειμένου να υποχρεωθεί η ČEZ να προσαρμόσει τον πυρηνικό σταθμό του Temelín, και μάλιστα να θέσει τέρμα στην εκμετάλλευσή του σε περίπτωση αδυναμίας επελεύσεως των απαιτούμενων προσαρμογών, θα περιβληθεί το κύρος της εκτελεστότητας που αποκτούν εντός όλων των κρατών μελών οι εκδιδόμενες σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 44/2001 αποφάσεις.

59 Με τις παρατηρήσεις της, η Τσεχική Κυβέρνηση προβάλλει δύο ενστάσεις κατά του εν λόγω τεκμηρίου.

60 Πρώτον, αμφισβητεί τη δυνατότητα εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού 44/2001 σε σχέση με την υπό την έννοια αυτή εκδοθησόμενη δικαστική απόφαση. Συγκεκριμένα, το άρθρο 66, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού αποκλείει κατ' αρχήν παρόμοια εφαρμογή όταν πρόκειται για αγωγές, όπως η αγωγή της κύριας δίκης, ασκηθείσες πριν από την έναρξη ισχύος του κανονισμού. Εξάλλου, καμία από τις δύο εξαιρέσεις στις οποίες αναφέρεται συναφώς η παράγραφος 2 του ιδίου άρθρου δεν εφαρμόζεται εν προκειμένω. Συγκεκριμένα, αφενός, η αγωγή της κύριας δίκης δεν ασκήθηκε μετά την έναρξη ισχύος της συμβάσεως της 27ης Σεπτεμβρίου 1968 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την εκτέλεση των αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ 1982, L 388, σ. 1, στο εξής: Σύμβαση των Βρυξελλών) μεταξύ των δύο εμπλεκόμενων κρατών, καθόσον η Τσεχική Δημοκρατία δεν ήταν συμβαλλόμενο μέρος στην ανωτέρω σύμβαση κατά την άσκηση της αγωγής. Αφετέρου, η αρμοδιότητα των αυστριακών δικαστηρίων απορρέει εν προκειμένω όχι από τους περί αρμοδιότητας κανόνες που συνάδουν προς τους απαντώντες στο κεφάλαιο II του εν λόγω κανονισμού κανόνες, αλλά από αμιγώς εσωτερικό περί αρμοδιότητας κανόνα εδραζόμενο στην κατοικία του ενάγοντος της κύριας δίκης.

61 Δεύτερον, η Τσεχική Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν υποτεθεί ότι εφαρμόζονται οι διατάξεις του κανονισμού 44/2001, το άρθρο 34, σημείο 1, του κανονισμού, το οποίο προβλέπει ότι μια απόφαση δεν αναγνωρίζεται αν η αναγνώριση αντίκειται προφανώς στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνωρίσεως, τυγχάνει εν προκειμένω εφαρμογής ενώπιον των τσεχικών δικαστηρίων.

62 Λαμβάνοντας υπόψη την απάντηση που πρόκειται να δοθεί κατωτέρω στα υποβληθέντα από το αιτούν δικαστήριο ερωτήματα, παρέλκει, πάντως, η απόφαση επί των ενστάσεων που διατύπωσε η Τσεχική Κυβέρνηση, αλλά και γενικότερα επί της ερμηνείας των διατάξεων του κανονισμού 44/2001.

Επί του παραδεκτού των προδικαστικών ερωτημάτων

- ⁶³ Το Land Oberösterreich υποστηρίζει ότι τα προδικαστικά ερωτήματα είναι απαράδεκτα για δύο λόγους.
- ⁶⁴ Αφενός, η υπερβολικά μακρόσυρτη διατύπωση των εν λόγω ερωτημάτων καθώς και το γεγονός ότι δι' αυτών παρατίθενται μεγάλος αριθμός επιχειρημάτων και πραγματικών στοιχείων καθιστούν ανέφικτη τη διατύπωση σαφών απαντήσεων.
- ⁶⁵ Συναφώς, πάντως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που περιέχουν τόσο το σκεπτικό της αποφάσεως περί παραπομπής όσο και τα προδικαστικά ερωτήματα είναι τέτοιας φύσεως ώστε να του επιτρέπουν να ασκήσει την αρμοδιότητά του.
- ⁶⁶ Αφετέρου, το Land Oberösterreich υποστηρίζει ότι δεν υφίστανται επαρκείς δεσμοί μεταξύ της επίδικης στο πλαίσιο της κύριας δίκης καταστάσεως και του κοινοτικού δικαίου, καθόσον τα προδικαστικά ερωτήματα προσλαμβάνουν τεχνητό ή υποθετικό χαρακτήρα.
- ⁶⁷ Συναφώς, προέχει η υπογράμμιση ότι το ερώτημα αν κατάσταση όπως αυτή της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των κοινοτικών διατάξεων στις οποίες αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο είναι ζήτημα ουσίας συνδεδεμένο με την ερμηνεία τους, οπότε οι τυχόν αμφιβολίες οι οποίες υφίστανται ενδεχομένως συναφώς δεν είναι ικανές να επηρεάσουν το παραδεκτό των προδικαστικών ερωτημάτων.
- ⁶⁸ Από τις προηγηθείσες σκέψεις προκύπτει ότι είναι παραδεκτή η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως.

Επί της εξατομικεύσεως των χρηζουσών ερμηνείας κοινοτικών διατάξεων

- 69 Με την απόφασή του, το αιτούν δικαστήριο επεξηγεί τις επιφυλάξεις του ως προς το σύννομο προς το κοινοτικό δίκαιο του άρθρου 364 α του ΑΑΚ σε σχέση με τη διαφορετική μεταχείριση την οποία εγκαθιδρύει η ανωτέρω διάταξη μεταξύ, αφενός, των επιχειρήσεων εκείνων οι οποίες έχουν εγκατάσταση διαθέτουσα διοικητική άδεια εκδοθείσα στην Αυστρία, κατά των οποίων είναι αδύνατη η άσκηση αγωγής, ενδεχομένως προληπτικού χαρακτήρα, προς παύση οχλήσεων εκ μέρους γειτόνων και, αφετέρου, επιχειρήσεως η οποία έχει εγκατάσταση, όπως η ČEZ, εν προκειμένω δε πυρηνικό σταθμό, διαθέτουσα άδεια την οποία χορήγησαν οι αρμόδιες αρχές άλλου κράτους μέλους, και κατά της οποίας υπάρχει η δυνατότητα ασκήσεως παρόμοιας αγωγής περί παύσεως οχλήσεων.
- 70 Συναφώς, το αιτούν δικαστήριο εντοπίζει ειδικότερα τέσσερις διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, στις οποίες θα μπορούσε, κατ' αυτό, να προσκρούει παρόμοια διαφορετική μεταχείριση, ήτοι, αντιστοίχως, τα άρθρα 10 ΕΚ, 12 ΕΚ, 28 ΕΚ και 43 ΕΚ.

Παρατηρήσεις υποβληθείσες στο Δικαστήριο

- 71 Επιφυλασσόμενες επί των απόψεων που θα μπορούσαν άλλωστε να υποστηρίξουν επ' αφορμή των προπαρατεθέντων τεσσάρων άρθρων της Συνθήκης ΕΚ, η ČEZ, καθώς και η Τσεχική, η Γαλλική και η Πολωνική Κυβέρνηση, αλλά και η Επιτροπή, ισχυρίζονται ότι ασκούν επιρροή, σε σχέση με την προβληματική που θέτει το αιτούν δικαστήριο, διάφορες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚΑΕ και κανονιστικές ρυθμίσεις εκδοθείσες με θεμέλιο τη Συνθήκη αυτή.
- 72 Εκτιμώντας ότι η διαφορετική μεταχείριση στο πλαίσιο της κύριας δίκης απαγορεύεται δυνάμει του άρθρου 12 ΕΚ, η Επιτροπή ισχυρίζεται, μεταξύ άλλων, συναφώς, ότι η απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, την οποία καθιερώνει το ως άνω άρθρο, συνιστά γενική αρχή η οποία πρέπει επίσης να εφαρμόζεται και στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ ή ότι τουλάχιστον το γεγονός ότι πρόκειται για επιχείρηση εμπίπτουσα στην εν λόγω Συνθήκη συνηγορεί υπέρ της εφαρμογής του άρθρου 12 ΕΚ και στην περίπτωση της. Τα άρθρα 30 ΕΑ έως 32 ΕΑ και η οδηγία 96/29, καθώς και

το άρθρο 37 ΕΑ είναι ενδεικτικά, ειδικότερα, του ότι η κατάσταση της κύριας δίκης εμπίπτει στη σφαίρα εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

73 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε συναφώς, μεταξύ άλλων, ότι, αν αποκλείει το ενδεχόμενο ασκήσεως προληπτικής αγωγής περί παύσεως οχλήσεως οσάκις η δραστηριότητα στην οποία οφείλεται η παρενόχληση έτυχε διοικητικής αδείας, το εν λόγω κράτος μέλος τελεί σε αδυναμία να επιτρέψει παρόμοια αγωγή οσάκις η επίδικη δραστηριότητα ασκείται από πυρηνικό σταθμό εγκατεστημένο σε άλλο κράτος μέλος όπου έχει λάβει διοικητική άδεια. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, δεν δικαιολογείται παρόμοια διαφορετική μεταχείριση, καθόσον, μεταξύ άλλων, το ότι υφίσταται παρόμοια άδεια είναι ενδεικτικό, με βάση το απορρέον από τη Συνθήκη ΕΚΑΕ δίκαιο, του ότι η τήρηση των οριακών τιμών, όσον αφορά την έκθεση στις ιοντίζουσες ακτινοβολίες στο πλαίσιο συνήθους εκμεταλλεύσεως, αποτέλεσε αντικείμενο δέουσας εξετάσεως και συνεχών ελέγχων.

74 Κατά την Τσεχική Κυβέρνηση, τα άρθρα 30 ΕΑ έως 39 ΕΑ και τα άρθρα 7, 8 και 14 της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια προσφέρονται για εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης. Η εκ μέρους των αυστριακών δικαστηρίων εξέταση της αδείας η οποία χορηγήθηκε για την εκμετάλλευση του πυρηνικού σταθμού του Temelín εκ μέρους του Συμβουλίου για την πυρηνική ασφάλεια, τσεχικής εθνικής αρχής η οποία ορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 8 της εν λόγω συμβάσεως, παραβιάζει τις προπαρατεθείσες διατάξεις και, ειδικότερα, τις αναγνωρισμένες στην εθνική αυτή αρχή εξουσίες, καθώς και, συνακόλουθα, το άρθρο 192 ΕΑ. Από το σύνολο των ανωτέρω διατάξεων συνεπάγεται, ειδικότερα, υποχρέωση αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά τις χορηγούμενες άδειες και τους διεξαγόμενους από αυτά ελέγχους.

75 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η ČEZ υποστήριξε ότι το γεγονός ότι ένα αυστριακό δικαστήριο προβαίνει σε εκτίμηση της διοικητικής αδείας που χορήγησε η αρμόδια τσεχική αρχή ή της ασφαλείας του πυρηνικού σταθμού του Temelín συνιστά σφετερισμό των αρμοδιοτήτων της Τσεχικής Δημοκρατίας, όπως αυτές αναγνωρίζονται από τη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια και προσκρούει τόσο στη σύμβαση αυτή όσο και στην εξαγγελλλόμενη στο άρθρο 192 ΕΑ αρχή της εντιμότητας.

- 76 Η Πολωνική Κυβέρνηση θεωρεί ότι τα άρθρα 30 ΕΑ έως 39 ΕΑ, η οδηγία 96/29, ειδικότερα δε τα άρθρα 4, παράγραφος 1, στοιχείο α', 13, 44 και 45 αυτής, καθώς και η σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, ιδίως δε τα άρθρα 7, 14 και 15 αυτής, καθιερώνουν ένα κατ' ελάχιστο εναρμονισμένο πρότυπο σε θέματα οριακών δόσεων εκπομπής ιοντιζουσών ακτινοβολιών το οποίο πρέπει να τηρεί κάθε πυρηνικός σταθμός προκειμένου να έχει τη δυνατότητα να λάβει άδεια εκμεταλλεύσεως. Οι ίδιες διατάξεις προβλέπουν επίσης την τακτική πραγματοποίηση αξιολογήσεων ως προς την ασφάλεια και επαληθεύσεων μέσω αναλύσεως, επιτηρήσεως, δοκιμών και επιθεωρήσεων, και επιτρέπει τόσο στην Επιτροπή, χάρις στους επιτοπίους ελέγχους και στα πληροφοριακά στοιχεία που πρέπει να της κοινοποιούνται, όσο και στα γειτονικά κράτη μέλη, μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των μερών και διαθέσεως πληροφοριακών στοιχείων, να προβαίνουν σε αξιολόγηση της δραστηριότητας των πυρηνικών σταθμών. Υπό τις περιστάσεις αυτές, το αιτούν δικαστήριο πρέπει να περιοριστεί στην επαληθευση του αν η ČEZ διαθέτει άδεια αφορώσα τον πυρηνικό σταθμό του Temelín, οπότε σε διαφορετική περίπτωση παραβιάζεται το άρθρο 192 ΕΑ.
- 77 Η Γαλλική Κυβέρνηση, η οποία παρενέβη κατά τη φάση της προφορικής διαδικασίας, ισχυρίστηκε ότι, στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα άρθρα 30 ΕΑ έως 32 ΕΑ, 33 ΕΑ, 35 ΕΑ, 37 ΕΑ και 38 ΕΑ, ερμηνευόμενα υπό το φως της νομολογίας του Δικαστηρίου, καθώς και η οδηγία 96/29, που έχουν ειδικώς ως αντικείμενο τον καθορισμό ενός πλαισίου επιτρέποντος την προφύλαξη των πληθυσμών από τον συνδεόμενο με τις πυρηνικές εγκαταστάσεις κίνδυνο.
- 78 Η ίδια κυβέρνηση υπογραμμίζει περαιτέρω ότι οι όροι λειτουργίας του πυρηνικού σταθμού του Temelín αποτέλεσαν αντικείμενο εμπεριστατωμένου ελέγχου εκ μέρους της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσχωρήσεως, χωρίς να αμφισβητηθεί επ' ευκαιρία αυτής η εκμετάλλευσή του. Αναφέρεται επίσης σε επαληθεύσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή καθώς και στην ευνοϊκή γνώμη που εξέδωσε, όπως αυτές μνημονεύονται ανωτέρω στις σκέψεις 47 και 48 της παρούσας αποφάσεως.
- 79 Σύμφωνα με την ίδια κυβέρνηση, προσκρούει στο ούτω θεσπισθέν από τη Συνθήκη ΕΚΑΕ πλαίσιο η δυνατότητα ενός δικαστηρίου κράτους μέλους να διατάξει τον έχοντα την εκμετάλλευση πυρηνικού σταθμού ο οποίος λειτουργεί ενός άλλου κράτους μέλους, σύμφωνα με τις απορρέουσες από τη συναφή προς το πλαίσιο αυτό κανονιστική ρύθμιση απαιτήσεις, να προσαρμόσει ή να παύσει τη λειτουργία του εν λόγω σταθμού.

80 Εξάλλου, η Γαλλική και η Πολωνική Κυβέρνηση διευκρίνισαν κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι συμμερίζονται την άποψη της Επιτροπής ότι η αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας, την οποία καθιερώνει το άρθρο 12 ΕΚ, συνιστά γενική αρχή η οποία τυγχάνει επίσης εφαρμογής στο πεδίο της Συνθήκης ΕΚΑΕ. Κατά τις εν λόγω κυβερνήσεις, η απορρέουσα από το άρθρο 364 α του ΑΑΚ διαφορετική μεταχείριση, όσον αφορά τους πυρηνικούς σταθμούς που διαθέτουν άδεια χορηγηθείσα εντός κράτους μέλους εκτός της Δημοκρατίας της Αυστρίας, τηρώντας κανόνες που αποτελούν αντικείμενο κατ' ελάχιστον κοινοτικής εναρμονίσεως, παραβιάζει εν προκειμένω την ανωτέρω αρχή.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

81 Το γεγονός ότι, υπό τυπική έποψη, ένα εθνικό δικαστήριο διατύπωσε το προδικαστικό ερώτημα αναφερόμενο σε ορισμένες διατάξεις του κοινοτικού δικαίου δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα ερμηνευτικά στοιχεία που μπορεί να του είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υποθέσεως της οποίας έχει αυτό επιληφθεί, ασχέτως του αν έγινε ή όχι μνεία συγκεκριμένων διατάξεων κατά τη διατύπωση των ερωτημάτων του (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 15ης Σεπτεμβρίου 2005, C-258/04, Ιωαννίδης, Συλλογή 2005, σ. I-8275, σκέψη 20 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, καθώς και της 21ης Φεβρουαρίου 2006, C-152/03, Ritter-Coulais, Συλλογή 2006, σ. I-1711, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Συναφώς, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξαγάγει, από το σύνολο των στοιχείων που του παρέχει το εθνικό δικαστήριο και ιδίως από το αιτιολογικό της αποφάσεως περί παραπομπής, εκείνα τα στοιχεία του κοινοτικού δικαίου που χρειάζονται ερμηνεία, λαμβανομένου υπόψη του αντικειμένου της διαφοράς (βλ., ιδίως, απόφαση της 20ής Μαρτίου 1986, 35/85, Tissier, Συλλογή 1986, σ. 1207, σκέψη 9).

82 Εν προκειμένω, επιβάλλεται εκ προοιμίου η υπογράμμιση ότι η διαφορά της κύριας δίκης ανάγεται κατ' ουσίαν στο ερώτημα αν βιομηχανική δραστηριότητα η οποία συνίσταται στην εκμετάλλευση πυρηνικού σταθμού μπορεί να συνεχιστεί και ενδεχομένως ποιες είναι οι τεχνικές προϋποθέσεις που μπορούν να επιβληθούν σε έναν τέτοιο σταθμό λόγω των οχλήσεων ή των κινδύνων οχλήσεων που υποτίθεται ότι βαρύνουν ακίνητα κείμενα εντός άλλου κράτους μέλους λόγω της τυχόν εκθέσεώς τους σε προερχόμενες από τον πυρηνικό αυτό σταθμό ιοντίζουσες ακτινοβολίες.

- 83 Παρόμοια βιομηχανική δραστηριότητα εμπίπτει, ως εκ του αντικειμένου της και σε σημαντικό βαθμό, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ, ενώ δεν αμφισβητείται ότι η Συνθήκη αυτή περιλαμβάνει περαιτέρω ένα σύνολο κανόνων αφορώντων συγκεκριμένα την προστασία των πληθυσμών και του περιβάλλοντος από τις ιονίζουσες ακτινοβολίες.
- 84 Εξάλλου, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι το Δικαστήριο διαθέτει, βάσει των άρθρων 234 ΕΚ και 150 ΕΑ, αρμοδιότητα της ίδιας φύσεως για τους σκοπούς της ερμηνείας των εμπιπτουσών στις Συνθήκες ΕΚ και ΕΚΑΕ διατάξεων. Επίσης, το γεγονός ότι το αιτούν δικαστήριο υπέβαλε, τύποις, στο Δικαστήριο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, αιτούμενο την ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης ΕΚ, δεν εμποδίζει το Δικαστήριο να του παράσχει όλα τα στοιχεία που μπορεί να του είναι χρήσιμα για την εκδίκαση της υποθέσεως της οποίας έχει επιληφθεί, συμπεριλαμβανομένων και των στοιχείων που εμπίπτουν στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ και σημαίνουν ότι το Δικαστήριο αποφαινεται δυνάμει της αρμοδιότητας που διαθέτει κατά το άρθρο 150 ΕΑ (βλ., συναφώς, απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 1986, 44/84, Hurd, Συλλογή 1986, σ. 29, σκέψεις 1 και 14).
- 85 Επιπλέον, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το άρθρο 305, παράγραφος 2, ΕΚ προβλέπει ρητώς ότι οι διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ δεν θίγουν εκείνες της Συνθήκης ΕΚΑΕ.
- 86 Εν προκειμένω, γεγονός είναι ότι η εξέταση των αρχών και των συγκεκριμένων διατάξεων τις οποίες εμπεριέχουν η Συνθήκη ΕΚΑΕ και ορισμένες εκδοθείσες βάσει αυτού πράξεις επιτρέπει, όπως πρόκειται εκτεθεί κατωτέρω, να δοθούν απαντήσεις στα ερωτήματα που έθεσε το αιτούν δικαστήριο.

Επί της αρχής της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας στον τομέα εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ

Επί της υποστάσεως της εν λόγω αρχής

- ⁸⁷ Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι το άρθρο 12 ΕΚ στο οποίο αναφέρεται το τρίτο προδικαστικό ερώτημα απαγορεύει κάθε διάκριση λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ.
- ⁸⁸ Ναι μεν η Συνθήκη ΕΚΑΕ δεν περιλαμβάνει ρητή διάταξη αντιστοιχούσα στο ανωτέρω άρθρο της Συνθήκης ΕΚ, γεγονός όμως παραμένει ότι, όπως υπογράμμισε το Δικαστήριο πολύ έγκαιρα, η καθιερωμένη με το άρθρο 12 ΕΚ αρχή αποτελεί μέρος των «αρχών» της Κοινότητας, ο δε κανόνας της ίσης με τους ημεδαπούς μεταχείρισεως αποτελεί έναν από τους θεμελιώδεις νομικούς κανόνες της Κοινότητας (βλ., ιδίως, απόφαση της 21ης Ιουνίου 1974, 2/74, Reyners, Συλλογή τόμος 1974, σ. 317, σκέψεις 15 και 24).
- ⁸⁹ Το εν λόγω άρθρο 12, το οποίο απαγορεύει κάθε δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγενείας, αποτελεί άλλωστε ειδική έκφραση της γενικής αρχής περί ισότητας, η οποία συνιστά με τη σειρά της μία από τις θεμελιώδεις αρχές του κοινοτικού δικαίου (βλ., συναφώς, μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 8ης Οκτωβρίου 1980, 810/79, Überschär, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 43, σκέψη 16, και της 19ης Μαρτίου 2002, C-224/00, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλογή 2002, σ. I-2965, σκέψη 14).
- ⁹⁰ Υπό το φως των προηγηθεισών σκέψεων, θα αντέκειτο τόσο προς τον σκοπό όσο και προς τη συνοχή των Συνθηκών οι δυσμενείς διακρίσεις λόγω ιθαγενείας, οι οποίες απαγορεύονται στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚ δυνάμει του άρθρου 12 ΕΚ, να εξακολουθούν, αντιθέτως, να είναι ανεκτές στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

- 91 Επίσης, πρέπει να αναγνωριστεί ότι η αρχή της απαγορεύσεως κάθε δυσμενούς διακρίσεως λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου συνιστά, μολονότι εξαγγέλλεται ρητώς μόνο στο άρθρο 12 ΕΚ, γενική αρχή δυνάμενη να τύχει εφαρμογής και στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

Επί της υπάρξεως, στο πλαίσιο της κύριας δίκης, διαφορετικής μεταχειρίσεως λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ

- 92 Πρώτον, κατά πάγια νομολογία, οι κανόνες της ίσης μεταχειρίσεως ημεδαπών και μη ημεδαπών απαγορεύουν όχι μόνον τις εμφανείς διακρίσεις λόγω ιθαγενείας ή, όσον αφορά τις εταιρίες, λόγω έδρας, αλλά και κάθε μορφή συγκεκαλυμμένης διακρίσεως η οποία καταλήγει, διά της εφαρμογής άλλων κριτηρίων διακρίσεως, στην πράξη στο ίδιο αποτέλεσμα (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 13ης Ιουλίου 1993, C-330/91, *Commerzbank*, Συλλογή 1993, σ. I-4017, σκέψη 14, και προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλίας, σκέψη 15).
- 93 Συναφώς, όπως προκύπτει από την απόφαση περί παραπομπής, το άρθρο 364 α του ΑΑΚ προβλέπει ότι επιχείρηση κατέχουσα βιομηχανική εγκατάσταση κείμενη επί του αυστριακού εδάφους και διαθέτουσα διοικητική άδεια χορηγηθείσα από τις αρμόδιες αυστριακές αρχές δεν δύναται κατ' αρχήν να αποτελέσει αντικείμενο αγωγής σκοπούσας, με βάση το άρθρο 364, παράγραφος 2, του ΑΑΚ, στην υποχρέωση παύσεως των οχλήσεων που προκαλεί η εν λόγω εγκατάσταση ή που υφίσταται κίνδυνος να τις προκαλέσει έναντι γειτονικών εκτάσεων. Σε παρόμοια περίπτωση, μόνον αγωγή σκοπούσα στην καταβολή αποζημιώσεως λόγω της επελεύσεως στην πράξη ζημιών στο γειτονικό της εν λόγω εγκαταστάσεως ακίνητο είναι δυνατόν να ασκηθεί εκ μέρους του ενδιαφερομένου, ακόμη και αν η ζημία οφείλεται σε περιστάσεις οι οποίες δεν ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία της διοικητικής αδείας.
- 94 Έτσι, το άρθρο 364 α του ΑΑΚ δεν διακρίνει ανάλογα με τη συγκεκριμένη φύση της ασκούμενης εντός της εγκαταστάσεως η οποία αποτέλεσε αντικείμενο παρόμοιας αδείας βιομηχανικής δραστηριότητας ούτε ανάλογα με τις περιστάσεις οι οποίες ελήφθησαν υπόψη κατά τη διαδικασία χορηγήσεως της αδείας.

- 95 Αντιθέτως, το αιτούν δικαστήριο διευκρινίζει ότι επιχείρηση η οποία, όπως συμβαίνει στην περίπτωση της ČEZ, διαθέτει βιομηχανική εγκατάσταση κείμενη επί του εδάφους άλλου κράτους μέλους, εντός του οποίου απολαύει όλων των απαιτούμενων διοικητικών αδειών τις οποίες χορήγησαν οι αρχές του εν λόγω κράτους μέλους, μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο αγωγής προς παύση οχλήσεων βάσει του άρθρου 364, παράγραφος 2, του ΑΑΚ, χωρίς να δύναται να επικαλεστεί την προβλεπόμενη συναφώς στο άρθρο 364 α του ΑΑΚ εξαίρεση.
- 96 Δεν αμφισβητείται ότι οι επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται εγκατάσταση κείμενη εντός κράτους μέλους εκτός της Δημοκρατίας της Αυστρίας είναι συνήθως επιχειρήσεις εγκατεστημένες εντός του συγκεκριμένου αυτού άλλου κράτους μέλους.
- 97 Εξ αυτού έπεται ότι η θεσπιζόμενη με τα άρθρα 364, παράγραφος 2, και 364 α του ΑΑΚ διαφορετική μεταχείριση εις βάρος των εγκαταστάσεων που διαθέτουν διοικητική άδεια χορηγούμενη εντός κράτους μέλους άλλου από τη Δημοκρατία της Αυστρίας καταλήγει στην πράξη στο αυτό αποτέλεσμα με εκείνο της διαφορετικής μεταχείρισεως λόγω ιθαγενείας.
- 98 Δεύτερον, αφού στοιχειοθετηθεί η εν λόγω διαφορετική μεταχείριση λόγω ιθαγενείας, πρέπει να προσδιοριστεί αν εντάσσεται, στην προκειμένη περίπτωση, στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ.
- 99 Συναφώς, βεβαίως είναι ακριβές ότι η Συνθήκη ΕΚΑΕ δεν περιλαμβάνει τίτλο αφορώντα τις εγκαταστάσεις παραγωγής πυρηνικής ενεργείας, γεγονός, όμως, παραμένει ότι ο τίτλος II της εν λόγω Συνθήκης, τιτλοφορούμενος «Διατάξεις για την ενίσχυση της προόδου στον τομέα της πυρηνικής ενεργείας», εμπεριέχει και ένα τιτλοφορούμενο «Η προστασία της υγείας» τρίτο κεφάλαιο, το οποίο σκοπεί στην εξασφάλιση της προστασίας της δημόσιας υγείας στον πυρηνικό τομέα (βλ., ιδίως, απόφαση της 29ης Μαρτίου 1990, C-62/88, Ελλάδα κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1990, σ. I-1527, σκέψη 17).

- 100 Το Δικαστήριο έχει κρίνει επανειλημμένα ότι οι διατάξεις του κεφαλαίου 3 πρέπει να ερμηνεύονται ευρέως κατά τρόπον ώστε να διασφαλίζεται η πρακτική αποτελεσματικότητά τους (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-29/99, Επιτροπή κατά Συμβουλίου, Συλλογή 2002, σ. I-11221, σκέψη 78). Έτσι, αφού υπογράμμισε ότι το κεφάλαιο 3 θέτει σε εφαρμογή το άρθρο 2, στοιχείο β', ΕΑ, το οποίο επιφορτίζει την Επιτροπή να «θεσπίζει ομοιομόρφους κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων και να μεριμνά για την εφαρμογή τους», το Δικαστήριο έχει κρίνει, μεταξύ άλλων, ότι η εν λόγω προστασία δεν μπορεί προδήλως να επιτευχθεί χωρίς έλεγχο των πηγών επιβλαβών ακτινοβολιών (βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Συμβουλίου, σκέψη 76).
- 101 Στη σκέψη 72 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο, το οποίο είχε κληθεί να αποφανθεί επί της εκτάσεως της κοινοτικής αρμοδιότητας προς σύναψη της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια, διαπίστωσε ότι η Κοινότητα διαθέτει αρμοδιότητες, τις οποίες μοιράζεται με τα κράτη μέλη, προκειμένου να λαμβάνει, σύμφωνα με το άρθρο 15 της εν λόγω συμβάσεως, τα κατάλληλα μέτρα ώστε, σε όλες τις συνθήκες καταστάσεις λειτουργίας, η έκθεση των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού σε ακτινοβολία προερχόμενη από πυρηνική εγκατάσταση να διατηρείται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα και ουδείς να εκτίθεται σε δόσεις υψηλότερες από τις προβλεπόμενες στην εκάστοτε χώρα οριακές τιμές δόσεων.
- 102 Στη σκέψη 82 της ίδιας αποφάσεως Επιτροπή κατά Συμβουλίου, το Δικαστήριο υπενθύμισε επίσης ότι, όπως προκύπτει από την προγενέστερη νομολογία του, δεν απαιτείται, για την οριοθέτηση των αρμοδιοτήτων της Κοινότητας, η τεχνητή διάκριση μεταξύ της υγειονομικής προστασίας του πληθυσμού και της ασφαλείας των πηγών ιοντιζουσών ακτινοβολιών. Εξ αυτού συνήγαγε, μεταξύ άλλων, ότι η Κοινότητα διαθέτει ως ένα βαθμό εξωτερική αρμοδιότητα στους καλυπτόμενος από τα άρθρα 7, 14 και 16 έως 19 της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια τομείς, διατάξεις οι οποίες αφορούν αντίστοιχα το καθεστώς εγκρίσεως το οποίο εφαρμόζεται στην κατασκευή και εκμετάλλευση των πυρηνικών σταθμών, την αξιολόγηση και την επαλήθευση της ασφαλείας, την οργάνωση σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης, την επιλογή της τοποθεσίας, τη σχεδίαση και την κατασκευή των σταθμών καθώς και την εκμετάλλευσή τους.
- 103 Ειδικότερα, το Δικαστήριο έκρινε, όσον αφορά το άρθρο 7 της συμβάσεως για την πυρηνική ασφάλεια, ότι, και μεν η Συνθήκη ΕΚΑΕ δεν απονέμει στην Κοινότητα την αρμοδιότητα να επιτρέπει την κατασκευή ή την εκμετάλλευση των πυρηνικών εγκαταστάσεων, αλλά η Κοινότητα διαθέτει, δυνάμει των άρθρων 30 ΕΑ έως 32 ΕΑ,

κανονιστική αρμοδιότητα προκειμένου να θεσπίζει, προς προστασία της υγείας, σύστημα εγκρίσεως που πρέπει να εφαρμόζουν τα κράτη μέλη. Πράγματι, μια τέτοια νομοθετική πράξη συνιστά μέτρο συμπληρωματικό των βασικών κανόνων του άρθρου 30 ΕΑ (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Συμβουλίου, σκέψεις 88 και 89).

104 Εξάλλου, ερμηνεύοντας το άρθρο 37 ΕΑ, διάταξη που πρέπει να εφαρμόζεται προς πρόληψη των πιθανοτήτων ραδιενεργού μολύνσεως των υδάτων, του εδάφους και του εναέριου χώρου άλλου κράτους μέλους, το Δικαστήριο έκρινε μεταξύ άλλων ότι το οικείο άρθρο έχει την έννοια ότι τα γενικά δεδομένα ενός σχεδίου απορρίψεως ραδιενεργών καταλοίπων πρέπει να υποβάλλονται στην Επιτροπή προ της εγκρίσεως της απορρίψεως τους εκ μέρους των αρμοδίων αρχών του οικείου κράτους μέλους. Συναφώς, το Δικαστήριο υπογράμμισε την εξαιρετική σημασία που προσλαμβάνουν οι κατευθυντήριες γραμμές που μπορεί να δώσει η Επιτροπή, μετά από διαβούλευση με ομάδα εμπειρογνομόνων, στο οικείο κράτος μέλος, το οποίο και πρέπει να είναι σε θέση να τις εξετάσει κατά τρόπο εμπειριστατωμένο υπό συνθήκες τέτοιες που να του επιτρέπουν να λαμβάνει υπόψη του τις προτάσεις της Επιτροπής πριν από την χορήγηση της αδειάς (αποφάσεις της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, 187/87, Ομόσπονδο κράτος του Σάαρ κ.λπ., Συλλογή 1988, σ. 5013, σκέψεις 12 έως 16, και της 12ης Απριλίου 2005, C-61/03, Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Συλλογή 2005, σ. I-2477, σκέψη 39).

105 Από το σύνολο των προηγηθεισών σκέψεων προκύπτει ότι η χορήγηση διοικητικών αδειών αφορώσων την κατασκευή και τη λειτουργία πυρηνικών εγκαταστάσεων εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ, καθόσον αφορά τις αναγόμενες στην προστασία της υγείας από τους προερχόμενους για τον πληθυσμό κινδύνους των ιοντίζουσών ακτινοβολιών.

106 Με την αγωγή της κύριας δίκης ζητείται να προσδιοριστεί αν οι προκαλούμενες ή δυνάμενες να προκληθούν από τις ενεστώσες ή μελλοντικές ιοντίζουσες ακτινοβολίες που εκπέμπει ο πυρηνικός σταθμός του Temelín επιπτώσεις δικαιολογούν, παρά τις χορηγηθείσες στον εν λόγω σταθμό άδειες, το να διαταχθεί η ČEZ να προβεί στην προσαρμογή του, και μάλιστα στην παύση λειτουργίας του, προκειμένου να προληφθούν ή να κατασταλούν παρόμοιες επιπτώσεις ή κίνδυνοι.

¹⁰⁷ Εξ αυτού έπεται ότι η διαφορετική μεταχείριση περί της οποίας γίνεται λόγος στη σκέψη 97 της παρούσας αποφάσεως εντάσσεται στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ, καθόσον αφορά αγωγή όπως αυτή της κύριας δίκης.

Επί του αν συντρέχει δικαιολογία

¹⁰⁸ Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η παρατιθέμενη στη σκέψη 107 της παρούσας αποφάσεως διαπίστωση δεν αρκεί για να συναχθεί το συμπέρασμα περί της ασυμβατότητας των εν λόγω εθνικών διατάξεων προς την απαγόρευση της δυσμενούς διακρίσεως λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ. Απαιτείται ακόμη να διερευνηθεί αν το να αγνοηθούν, δυνάμει του άρθρου 364 α του ΑΑΚ, διοικητικές άδειες χορηγηθείσες σε πυρηνικές εγκαταστάσεις κείμενες εντός του εδάφους κρατών μελών εκτός της Δημοκρατίας της Αυστρίας και η επ' αυτών εφαρμογή αποκλειστικά και μόνον των διατάξεων του άρθρου 364, παράγραφος 2, του ΑΑΚ είναι δυνατό να δικαιολογηθεί από αντικειμενικούς λόγους, ανεξάρτητους από το ζήτημα της ιθαγενείας και αν παρόμοια διαφορετική μεταχείριση είναι στη συγκεκριμένη περίπτωση ανάλογη προς τον θεμιτώς επιδιωκόμενο σκοπό (βλ., μεταξύ άλλων, επ' αφορμή του άρθρου 12 ΕΚ, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιταλία, σκέψη 20, απόφαση της 5ης Ιουνίου 2008, C-164/07, Wood, Συλλογή 2008, σ. I-4143, σκέψη 13, και απόφαση της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-524/06, Huber, Συλλογή 2008, σ. I-9705, σκέψη 75).

¹⁰⁹ Αφενός, όσον αφορά το απορρέον από το πρώτο και το δεύτερο, στοιχείο β', προδικαστικό ερώτημα ζήτημα, αρκεί η υπογράμμιση ότι δεν μπορεί να γίνεται δεκτή ως αιτιολόγηση της απορρέουσας από την επίδικη στο πλαίσιο της κύριας δίκης νομοθεσία διαφορετικής μεταχειρίσεως η βούληση του Αυστριακού νομοθέτη να λαμβάνονται υπόψη συμφέροντα των ημεδαπών επιχειρηματιών αποκλείοντας εκείνα των εγκατεστημένων εντός άλλων κρατών μελών επιχειρηματιών. Στόχοι αμιγώς οικονομικής φύσεως δεν μπορούν να δικαιολογήσουν δυσμενή διάκριση λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ, όπως δεν είναι ικανοί να δικαιολογήσουν ούτε εμπόδιο στις θεμελιώδεις αρχές της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων ή της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 28ης Απριλίου 1998, C-120/95, Decker, Συλλογή 1998, σ. I-1831, σκέψη 39, και C-158/96, Kohll, Συλλογή 1998, σ. I-1931, σκέψη 41).

- 110 Αφετέρου, όσον αφορά δικαιολογίες που θα μπορούσαν να αντληθούν από την προστασία της ζωής ή της υγείας, στις οποίες αναφέρθηκε το αιτούν δικαστήριο, ή ακόμη την προστασία του περιβάλλοντος ή του δικαιώματος ιδιοκτησίας, τα οποία επίσης μνημόνευσε το Land Oberösterreich, ούτε αυτές είναι προδήλως ικανές να δικαιολογήσουν διαφορετική μεταχείριση, όπως η προκείμενη στο πλαίσιο της κύριας δίκης, μεταξύ των διοικητικών αδειών που χορήγησαν οι αυστριακές αρχές σε βιομηχανικές εγκαταστάσεις κείμενες στην Αυστρία και εκείνων που χορηγήθηκαν σε πυρηνικό σταθμό κείμενο εντός άλλου κράτους μέλους από τις αρμόδιες αρχές του κράτους αυτού.
- 111 Συναφώς, επιβάλλεται, πρώτον, η υπογράμμιση ότι, όπως προκύπτει από το τέταρτο εδάφιο του προοιμίου της Συνθήκης ΕΚΑΕ, η μέριμνα των υπογραψάντων την πράξη αυτή ήταν «να δημιουργήσουν συνθήκες ασφαλείας που αποκλείουν τους κινδύνους για τη ζωή και την υγεία των λαών». Το άρθρο 2, στοιχείο β' ΕΑ διευκρινίζει, εξάλλου, ότι, για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Κοινότητα οφείλει, κατά τους όρους της παρούσας Συνθήκης «να θεσπίζει ομοιόμορφους κανόνες ασφαλείας για την προστασία της υγείας του πληθυσμού και των εργαζομένων και να μεριμνά για την εφαρμογή τους».
- 112 Τέτοιες συνθήκες, οι οποίες διευκρινίζονται στα άρθρα 30 ΕΑ έως 39 ΕΑ, τα οποία συνιστούν τον κορμό του κεφαλαίου 3 του τίτλου ΙΙ της Συνθήκης ΕΚΑΕ, τείνουν, όπως έχει ήδη επισημάνει το Δικαστήριο, στη διασφάλιση συνεκτικής και αποτελεσματικής προστασίας της υγείας του πληθυσμού από τους κινδύνους που προέρχονται από ιοντίζουσες ακτινοβολίες, ανεξαρτήτως της πηγής τους και ασχέτως των κατηγοριών προσώπων που εκτίθενται στις ακτινοβολίες αυτές (απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 1991, C-70/88, Κοινοβούλιο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1991, σ. Ι-4529, σκέψεις 13 και 14).
- 113 Ειδικότερα, τα άρθρα 30 ΕΑ και 31 ΕΑ προβλέπουν την εκ μέρους της Κοινότητας έκδοση, κατόπιν γνώμης ομάδας εμπειρογνομόνων επιστημόνων, βασικών κανόνων προστασίας της υγείας του πληθυσμού από τους κινδύνους που προκύπτουν από ιοντίζουσες ακτινοβολίες.
- 114 Όπως προκύπτει από το άρθρο 33, πρώτο εδάφιο, ΕΑ, εναπόκειται σε κάθε κράτος μέλος να θεσπίζει τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι κατάλληλες για την εξασφάλιση της τηρήσεως των ούτω τεθέντων από την Κοινότητα βασικών κανόνων. Πάντως, το δεύτερο εδάφιο του ίδιου άρθρου αναθέτει στην

Επιτροπή την αρμοδιότητα να απευθύνει τις απαιτούμενες συστάσεις προκειμένου να διασφαλίζεται η εναρμόνιση των διατάξεων που εφαρμόζονται στον τομέα αυτόν εντός των κρατών μελών. Όπως έχει διευκρινίσει το Δικαστήριο, παρόμοια εξουσία διατυπώσεως συστάσεων μπορεί μεταξύ άλλων να ασκηθεί, όσον αφορά δύο από τις αναγόμενες στον σχεδιασμό και στην κατασκευή καθώς και στην εκμετάλλευση πυρηνικής εγκαταστάσεως πτυχές, ώστε να καθίσταται εφικτή η διασφάλιση της τηρήσεως των βασικών κανόνων. Εξάλλου, τα κράτη μέλη οφείλουν περαιτέρω να συμβάλλουν στην επεξεργασία των συστάσεων αυτών διά των προβλεπόμενων στο άρθρο 33, τρίτο εδάφιο, ανακοινώσεων (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Συμβουλίου, σκέψη 105).

- 115 Η οδηγία 96/29 καθορίζει τους εν λόγω βασικούς κανόνες, οι οποίοι πρέπει να διέπονται, μεταξύ άλλων, από την αρχή της βελτιστοποίησης της προστασίας (βλ., συναφώς, απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 1992, C-376/90, Επιτροπή κατά Βελγίου, Συλλογή 1992, σ. I-6153, σκέψη 27) και οι οποίοι τροποποιήθηκαν επανειλημμένα ώστε να ληφθεί υπόψη η εξέλιξη των επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος της ακτινοπροστασίας.
- 116 Όπως προκύπτει από τις σκέψεις 23 έως 34 της παρούσας αποφάσεως, η οδηγία 96/29 εμπεριέχει και διάφορες διατάξεις αναγόμενες στα καθεστώτα αδειάς, επιτηρήσεως, επιθεωρήσεως και επεμβάσεως σε περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης από ακτινολογικής απόψεως, διατάξεις τις οποίες πρέπει να θεσπίσουν τα κράτη μέλη έναντι των πρακτικών οι οποίες ενέχουν κίνδυνο ιοντίζουσας ακτινοβολίας για τον πληθυσμό.
- 117 Δεύτερον, επιβάλλεται να υπογραμμιστεί ότι το νομικό οπλοστάσιο που απαντά στη Συνθήκη ΕΚΑΕ σε θέματα προστασίας της υγείας δεν περιορίζεται στην πρόβλεψη της εκδόσεως βασικών κανόνων, αλλ' εμπεριέχει επιπλέον μία σημαντική παράμετρο αφορώσα τον έλεγχο της τηρήσεώς τους καθώς και τον έλεγχο της ραδιενεργείας στην ατμόσφαιρα, τα ύδατα και το έδαφος.
- 118 Πράγματι, οι διατάξεις του κεφαλαίου 3 του τίτλου II της οικείας Συνθήκης αποτελούν ένα συντεταγμένο σύνολο παρέχον στην Επιτροπή αρκετά εκτεταμένες αρμοδιότητες σχετικά με την προστασία του πληθυσμού και του περιβάλλοντος από τους κινδύνους πυρηνικής μόλυνσεως (βλ. προπαρατεθείσες αποφάσεις Ομόσπονδο κράτος του Σάαρ κ.λπ., σκέψη 11, και Επιτροπή κατά Συμβουλίου, σκέψη 79).

- 119 Αυτό είναι ειδικότερα το αντικείμενο των άρθρων 35 ΕΑ έως 38 ΕΑ τα οποία, όπως έχει ήδη υπογραμμίσει το Δικαστήριο, απονέμουν μεταξύ άλλων στην Επιτροπή σημαντικές εξουσίες (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ηνωμένου Βασιλείου, σκέψη 35).
- 120 Έτσι, το άρθρο 35 ΕΑ υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δημιουργούν τις αναγκαίες εγκαταστάσεις προς διενέργεια διαρκούς ελέγχου της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους, καθώς και έλεγχο της τηρήσεως των βασικών κανόνων.
- 121 Δυνάμει του δεύτερου εδαφίου του ιδίου άρθρου 35 ΕΑ, αναγνωρίζεται στην Επιτροπή δικαίωμα προσβάσεως στις εν λόγω εγκαταστάσεις ελέγχου προκειμένου να ελέγχεται η λειτουργία και η αποτελεσματικότητά τους. Εξάλλου, το άρθρο 36 ΕΑ επιβάλλει στις αρμόδιες εθνικές αρχές την υποχρέωση να ανακοινώνουν τακτικά στην Επιτροπή τις πληροφορίες σχετικά με τους κατά το άρθρο 35 ΕΑ ελέγχους, ώστε το οικείο θεσμικό όργανο να τηρείται ενήμερο επί της περιεκτικότητας σε ραδιενέργεια στην οποία ενδέχεται να εκτεθεί ο πληθυσμός.
- 122 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 47 της παρούσας αποφάσεως, κατά τη διάρκεια των ετών 2004 και 2005 πραγματοποιήθηκαν υπό την έννοια αυτή εκ μέρους της Επιτροπής στο Temelín επαληθεύσεις κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 ΕΑ.
- 123 Όπως υπενθυμίστηκε στη σκέψη 104 της παρούσας αποφάσεως, το άρθρο 37 ΕΑ σκοπεί στην πρόληψη των πιθανοτήτων ραδιενεργού μολύνσεως των υδάτων, του εδάφους και του εναέριου χώρου άλλου κράτους μέλους. Δυνάμει της ανωτέρω διατάξεως, οι αρμόδιες αρχές του οικείου κράτους μέλους οφείλουν να παράσχουν στην Επιτροπή τα γενικά δεδομένα ενός σχεδίου απορρίψεως ραδιενεργών καταλοίπων προτού εγκριθεί η απόρριψη αυτή, ώστε το εν λόγω κράτος μέλος να είναι σε θέση να εξετάσει κατά τρόπο εμπεριστατωμένο και υπό συνθήκες τέτοιες που να του επιτρέπουν να λαμβάνει υπόψη του τις προτάσεις της Επιτροπής πριν από τη χορήγηση της αδείας.

- 124 Το Δικαστήριο έχει ήδη υπογραμμίσει συναφώς τη σημασία του ρόλου που διαδραματίζει επί του θέματος η Επιτροπή, η οποία διαθέτει μόνο συνολική άποψη ως προς την εξέλιξη των δραστηριοτήτων στον πυρηνικό τομέα στο σύνολο του εδάφους της Κοινότητας (προπαρατεθείσα απόφαση Ομόσπονδο κράτος του Σάαρ κ.λπ., σκέψεις 12 και 13).
- 125 Όπως διευκρινίστηκε στη σκέψη 48 της παρούσας αποφάσεως, η Επιτροπή εξέδωσε, σύμφωνα με το άρθρο 37 ΕΑ, γνώμη στις 24 Νοεμβρίου 2005, δυνάμει της οποίας το εν λόγω θεσμικό όργανο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η υλοποίηση του σχεδίου διαθέσεως ραδιενεργών αποβλήτων, υπό οποιαδήποτε μορφή και αν προέλθουν από μετασκευές στον χώρο του πυρηνικού σταθμού ηλεκτροπαραγωγής του Temelín, τόσο υπό κανονικές συνθήκες λειτουργίας όσο και σε περίπτωση ατυχήματος του τύπου και του μεγέθους που εξετάζεται στα γενικά στοιχεία, δεν είναι ικανή να προκαλέσει σημαντική, από πλευράς υγείας, ραδιενεργό μόλυνση των υδάτων, του εδάφους ή της ατμοσφαιράς άλλου κράτους μέλους.
- 126 Τέλος, το άρθρο 38 ΕΑ αναθέτει στην Επιτροπή την εξουσία, αφενός, να απευθύνει στα κράτη μέλη όλες τις συστάσεις σχετικώς με την περιεκτικότητα της ατμοσφαιράς, των υδάτων και του εδάφους σε ραδιενέργεια και, αφετέρου, σε κατεπείγουσες περιπτώσεις, να εκδίδει οδηγία διά της οποίας να καλεί το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος να λάβει εντός της υπ' αυτής οριζόμενης προθεσμίας όλα τα αναγκαία μέτρα για την αποτροπή υπερβάσεως των βασικών κανόνων και για την εξασφάλιση της τηρήσεως των σχετικών ρυθμίσεων. Αν το οικείο κράτος δεν συμμορφωθεί, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, προς την οδηγία της Επιτροπής, η τελευταία ή οποιοδήποτε ενδιαφερόμενο κράτος μέλος δύναται, κατά παρέκκλιση από τα άρθρα 141 ΕΑ και 142 ΕΑ, να προσφύγει απευθείας στο Δικαστήριο.
- 127 Τρίτον, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι τόσο τη Ευρωπαϊκή Κοινότητα Ατομικής Ενεργείας όσο και τα κράτη μέλη της είναι συμβαλλόμενα μέρη στη σύμβαση για την πυρηνική ασφάλεια, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 1, υπό ii, επιδιώκει μεταξύ άλλων τον στόχο «να δημιουργηθεί και να διατηρηθεί στις πυρηνικές εγκαταστάσεις μια αποτελεσματική άμυνα κατά ενδεχόμενων ραδιολογικών κινδύνων με σκοπό την προστασία των ατόμων, της κοινωνίας και του περιβάλλοντος από τις επιβλαβείς επιδράσεις της ιοντίζουσας ακτινοβολίας τις προερχόμενες από τέτοιες εγκαταστάσεις».

128 Συναφώς, το άρθρο 15 της συμβάσεως προβλέπει ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε σε όλες τις καταστάσεις λειτουργίας η έκθεση των εργαζομένων και του ευρύτερου πληθυσμού σε ακτινοβολία προερχόμενη από μια πυρηνική εγκατάσταση να τηρείται στα χαμηλότερα δυνατά επίπεδα.

129 Εξάλλου, με το προοίμιο της ανωτέρω συμβάσεως, επιβεβαιώνεται, υπό iii, ότι «η ευθύνη για την πυρηνική ασφάλεια εναπόκειται στο κράτος που έχει τη δικαιοδοσία των πυρηνικών εγκαταστάσεων», ενώ, σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 2, της συμβάσεως, κάθε συμβαλλόμενο μέρος οφείλει μεταξύ άλλων να θεσπίσει νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο περιλαμβάνον, ιδίως, σύστημα εκδόσεως αδειών για τις πυρηνικές εγκαταστάσεις και την απαγόρευση λειτουργίας πυρηνικής εγκαταστάσεως χωρίς άδεια, σύστημα με κανονιστικού έλεγχου και αξιολογήσεως των πυρηνικών εγκαταστάσεων για την εξακρίβωση της συμμορφώσεως προς τις προβλεπόμενες κανονιστικές ρυθμίσεις και τους όρους των αδειών, καθώς και μέτρα προοριζόμενα για την τήρηση των προβλεπόμενων κανονισμών και των όρων των αδειών.

130 Τέταρτον, υπενθυμίζεται ότι, όπως υπογραμμίστηκε στις σκέψεις 45 και 46 της παρούσας αποφάσεως, στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων οι οποίες κατέληξαν στην προσχώρηση δέκα νέων κρατών μελών στην Ένωση την 1η Μαΐου 2004, τα συνδεόμενα με την πυρηνική ασφάλεια των σταθμών που διέθεταν τα υποψήφια κράτη ζητήματα, μεταξύ των οποίων ο σταθμός του Temelín, αποτέλεσαν αντικείμενο ελέγχου εκ μέρους της Επιτροπής, ο οποίος κατέληξε στη διατύπωση κοινοτικών συστάσεων για τη βελτίωσή τους προκειμένου να προσαρμοστούν σε επίπεδο ασφαλείας συγκρίσιμο με εκείνο που υφίστατο εντός της Ενώσεως για παρεμφερείς αντιδραστήρες, συστάσεις, η εν τοις πράγμασι εφαρμογή των οποίων αποτέλεσε αντικείμενο συστηματικής παρακολούθησεως από την Επιτροπή και το Συμβούλιο.

131 Προέχει επίσης η υπόμνηση ότι, σε περίπτωση δυσλειτουργίας του συστήματος προστασίας που εγκαθιδρύεται βάσει της Συνθήκης ΕΚΑΕ, τα κράτη μέλη διαθέτουν διάφορους τρόπους προς ανάληψη δράσεως προκειμένου να επιτευχθούν οι διορθώσεις που θα απαιτούνταν ενδεχομένως επί του θέματος.

- ¹³² Κατ' αρχάς, το άρθρο 32 ΕΑ αναγνωρίζει σε κάθε κράτος μέλος το δικαίωμα να υποβάλει αίτηση για την αναθεώρηση ή τη συμπλήρωση των οριζόμενων δυνάμει των άρθρων 30 ΕΑ και 31 ΕΑ βασικών κανόνων, αίτηση την οποία η Επιτροπή οφείλει, εφόσον υποβληθεί, να εξετάσει.
- ¹³³ Ακολούθως, σύμφωνα με το άρθρο 142 ΕΑ, κάθε κράτος μέλος δύναται να προσφύγει στο Δικαστήριο αν κρίνει ότι άλλο κράτος μέλος έχει παραβεί υποχρέωσή του από τη Συνθήκη ΕΚΑΕ. Όταν πρόκειται για την περιγραφόμενη στο άρθρο 38 ΕΑ κατάσταση έκτακτης ανάγκης, η προσφυγή αυτή μπορεί μάλιστα να χωρήσει απευθείας.
- ¹³⁴ Τέλος, τα άρθρα 145 ΕΑ έως 149 ΕΑ προβλέπουν, όπως και οι αντίστοιχες διατάξεις της Συνθήκης ΕΚ, μηχανισμούς δικαστικού ελέγχου σχετικά τόσο με τη νομιμότητα των πράξεων του Συμβουλίου και της Επιτροπής όσο και των περιπτώσεων όπου ένα από τα θεσμικά αυτά όργανα δεν ενεργήσει παραβιάζοντας τη Συνθήκη ΕΚΑΕ.
- ¹³⁵ Υπό τις περιστάσεις αυτές, διαπιστώνεται ότι, αφ' ης στιγμής κράτος μέλος εξέδωσε εσωτερική διάταξη, όπως αυτή του άρθρου 364 α του ΑΑΚ, η οποία δεν επιτρέπει, όπως εκθέτει το αιτούν δικαστήριο, την άσκηση αγωγής περί παύσεως οχλήσεων οσάκις η φερόμενη διατάραξη ή ο κίνδυνος διαταράξεως προέρχονται από βιομηχανική εγκατάσταση διαθέτουσα διοικητική άδεια, το εν λόγω κράτος μέλος δεν μπορεί να αποκλείει κατ' αρχήν από το πεδίο εφαρμογής μιας τέτοιας διατάξεως τις χορηγούμενες σε πυρηνικές εγκαταστάσεις κείμενες εντός άλλων κρατών μελών άδειες με το πρόσχημα ότι παρόμοια εξαίρεση δικαιολογείται από μέριμνα προστασίας της ζωής, της δημόσιας υγείας, του περιβάλλοντος ή του δικαιώματος ιδιοκτησίας.
- ¹³⁶ Πράγματι, παρόμοια εξαίρεση αγνοεί τελείως το γεγονός ότι το κοινοτικό κανονιστικό πλαίσιο, όπως αυτό περιγράφεται στις σκέψεις 111 έως 134 της παρούσας αποφάσεως και εντός του οποίου εντάσσονται μερικώς παρόμοιες άδειες, συμβάλλει ακριβώς κατ' ουσιώδη τρόπο στη διασφάλιση μιας τέτοιας προστασίας. Ομοίως, παρόμοια εξαίρεση δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως αναγκαία για τους προαναφερθέντες σκοπούς προστασίας ούτε, συνακόλουθα, να εκληφθεί ως ανταποκρινόμενη στην επιταγή περί αναλογικότητας.

Επί της υποχρέωσης ερμηνείας του εθνικού δικαίου κατά τρόπον ικανό να διασφαλίζει το σύννομό της προς το κοινοτικό δίκαιο

137 Όπως προκύπτει ιδίως από το πρώτο ερώτημα, στοιχείο ζ', το δεύτερο ερώτημα, στοιχείο ζ', το τρίτο ερώτημα, στοιχείο δ', και το τέταρτο ερώτημα, στοιχείο γ', το αιτούν δικαστήριο διερωτάται επίσης ως προς τις συνέπειες που απορρέουν ενδεχομένως από τυχόν μη συμφωνία προς το κοινοτικό δίκαιο της ερμηνείας που έχουν επιλέξει επί του παρόντος τα εθνικά δικαστήρια σε σχέση με την επίδικη κανονιστική ρύθμιση της κύριας δίκης.

138 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, δυνάμει πάγιας νομολογίας η οποία διαμορφώθηκε σταδιακά αναφορικά με το άρθρο 10 ΕΚ αλλά η οποία τυγχάνει εφαρμογής και σε σχέση με το άρθρο 192 ΕΑ, το δυνάμει των ανωτέρω διατάξεων καθήκον των κρατών μελών να λαμβάνουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο κατάλληλο να εξασφαλίζει την εκπλήρωση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο φέρουν όλες οι αρχές των κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων των δικαστηρίων στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους. Επίσης, εναπόκειται στον εθνικό δικαστή να ερμηνεύει, στο μέτρο του δυνατού, το εσωτερικό δίκαιο που οφείλει να εφαρμόζει κατά τρόπο σύμφωνο προς τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου. Αν παρόμοια σύννομη εφαρμογή είναι ανέφικτη, ο εθνικός δικαστής οφείλει να εφαρμόσει στο ακέραιο το κοινοτικό δίκαιο και να προστατεύσει τα δικαιώματα που αυτό απονέμει στους ιδιώτες, αφήνοντας εν ανάγκη ανεφάρμοστη οποιαδήποτε διάταξη καθ' ο μέτρο η εφαρμογή της, όπως εν προκειμένω, θα κατέληγε σε αποτέλεσμα αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο (βλ., ιδίως, αποφάσεις της 4ης Φεβρουαρίου 1988, 157/86, Murphy κ.λπ., Συλλογή 1988, σ. 673, σκέψη 11, καθώς και της 26ης Σεπτεμβρίου 2000, C-262/97, Engelbrecht, Συλλογή 2000, σ. I-7321, σκέψεις 38 έως 40).

139 Υπό το φως των προηγηθεισών σκέψεων, στα υποβληθέντα ερωτήματα προσήκει η απάντηση ότι η εφαρμογή κανονιστικής ρυθμίσεως κράτους μέλους, όπως αυτή της κύριας δίκης, δυνάμει της οποίας επιχείρηση διαθέτουσα τις απαιτούμενες άδειες προκειμένου να εκμεταλλευθεί πυρηνικό σταθμό κείμενο επί τους εδάφους άλλου κράτους μέλους δύναται να αποτελέσει αντικείμενο ένδικης αγωγής με σκοπό την παύση προερχομένων από την εν λόγω εγκατάσταση οχλήσεων ή κινδύνων οχλήσεων σε γειτονικές εκτάσεις, τη στιγμή κατά την οποία οι διαθέτουσες βιομηχανική

εγκατάσταση κείμενη εντός του κράτους μέλους του forum όπου και έχουν λάβει διοικητική άδεια επιχειρήσεις δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο παρόμοιας αγωγής και κατά των οποίων δύναται απλώς να ασκηθεί αγωγή για την καταβολή αποζημιώσεως λόγω των επελθουσών από γειτονικό ακίνητο ζημιών, προσκρούει στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

¹⁴⁰ Πρέπει επίσης να δοθεί η απάντηση ότι εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ερμηνεύσει, στο μέτρο του δυνατού, το εσωτερικό δίκαιο που οφείλει να εφαρμόζει κατά τρόπο σύμφωνο προς τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου. Αν παρόμοια σύννομη εφαρμογή είναι ανέφικτη, ο εθνικός δικαστής οφείλει να εφαρμόσει στο ακέραιο το κοινοτικό δίκαιο και να προστατεύσει τα δικαιώματα που αυτό απονέμει στους ιδιώτες, αφήνοντας εν ανάγκη ανεφάρμοστη οποιαδήποτε διάταξη καθ' ο μέτρο η εφαρμογή της, όπως εν προκειμένω, θα κατέληγε σε αποτέλεσμα αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο.

Επί των δικαστικών εξόδων

¹⁴¹ Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πέραν των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφαινεται:

- 1) Η εφαρμογή κανονιστικής ρυθμίσεως κράτους μέλους, όπως αυτή της κύριας δίκης, δυνάμει της οποίας επιχείρηση διαθέτουσα τις απαιτούμενες άδειες προκειμένου να εκμεταλλευθεί πυρηνικό σταθμό κείμενη επί τους εδάφους άλλου κράτους μέλους δύναται να αποτελέσει αντικείμενο ένδικης αγωγής με σκοπό την παύση προερχομένων από την εν λόγω εγκατάσταση οχλήσεων ή κινδύνων οχλήσεων σε γειτονικές εκτάσεις, τη στιγμή κατά την οποία οι

διαθέτουσες βιομηχανική εγκατάσταση κείμενη εντός του κράτους μέλους του forum όπου και έχουν λάβει διοικητική άδεια επιχειρήσεις δεν δύνανται να αποτελέσουν αντικείμενο παρόμοιας αγωγής και κατά των οποίων δύναται απλώς να ασκηθεί αγωγή για την καταβολή αποζημιώσεως λόγω των επελθουσών από γειτονικό ακίνητο ζημιών, προσκρούει στην αρχή της απαγορεύσεως των διακρίσεων λόγω ιθαγενείας στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης ΕΚΑΕ.

- 2) Εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να ερμηνεύσει, στο μέτρο του δυνατού, το εσωτερικό δίκαιο που οφείλει να εφαρμόζει κατά τρόπο σύμφωνο προς τις επιταγές του κοινοτικού δικαίου. Αν παρόμοια σύννομη εφαρμογή είναι ανέφικτη, ο εθνικός δικαστής οφείλει να εφαρμόσει στο ακέραιο το κοινοτικό δίκαιο και να προστατεύσει τα δικαιώματα που αυτό απονέμει στους ιδιώτες, αφήνοντας εν ανάγκη ανεφάρμοστη οποιαδήποτε διάταξη καθ' ο μέτρο η εφαρμογή της, όπως εν προκειμένω, θα κατέληγε σε αποτέλεσμα αντίθετο προς το κοινοτικό δίκαιο.

(υπογραφές)